

KARJALAN POJAT

N:o 4
JOULUKUU
2009

POHJOIS-KARJALAN

RESERVILÄISLEHTI

TALVISOTA

Neuvostoarmeija aloitti
hyökkäyksen 30.11.1939
maalla, merellä ja ilmassa.

Hyökkääjän tavoitteena oli lyödä Suomen armeija ja saattaa Suomessa voimaan neuvostojärjestelmä. Talvisota päättyi 13.3.1940 katkeraan rauhaan, jonka seurauksena maamme menetti laajoja alueita ja sadattuhannet karjalaiset joutuivat jättämään kotinsa.

**VIHOLLINEN YLITTI RAJAN
TÄLLÄ PAIKALLA TALVISODASSA**
Talvisota-aiheesta sisäsivuilla

Suomen armeijan vahvuudet ja heikkoudet

Suomen armeijalla oli puolel-
laan maaston tuntemus sekä
taito liikkua, majoittua ja tais-
tella kovassa pakkasessa
ja lumisessa maastossa.

Erityisen merkittäviä edellä
mainitut taidot olivat Laato-
kan pohjoispuolella, noin tu-
hat kilometriä pitkällä erä-
maa-alueella, jossa oli harvoja
teitä ja vähän asutusta.

Suomen salaisia aseita olivat
sukset, ahkio, telta ja kamiina.
Hyökättiin saarrostavasti,
puolustauduttiin kun oli pak-
ko. Suomalaisten merkittävä
vahvuus oli myös radiotiedus-
telu eli vihollisen radioliiken-
teen sieppaus, paikantaminen
ja salakirjoitussanomien
avaaminen.

Suomen armeija joutui
sotaan äärimmäisen heikosti
varustautuneena. Tiedustelu
oli kyllä tietoinen vihollisen
toimista ja hyökkäysaikeista,
mutta poliittinen johto ei
sodan alkamiseen uskonut.
Kun sota sitten alkoi, hyök-
käyksen voima oli kaikille
suuri yllätys.

Puna-armeijan vahvuudet ja heikkoudet

Puna-armeijalla oli musertava
kalusto- ja miesylivoima.

Varsinkin tykistö oli tehokas
ase. Lisänä olivat panssari-
vaunut ja lentokoneet. Puna-
armeijan taktiikka oli hyökätä
suurin joukoin uraata huutaen.
Puna-armeijalla ei ollut
Suomeen hyökätessään talvi-
varusteita, eikä huolto toimi-
nut toivotulla tavalla. Jouduttiin
hytisemään maakuopissa
ja lämmittelemään avotaivaan
alla nuotion ääressä, koska
suomalaiset olivat polttaneet
kaikki rakennukset.

Näillä Suomi taisteli:

250 000 miestä,
30 panssarivaunua ja
130 lentokonetta

Neuvostoliitolla valtava ylivoima:

1 000 000 miestä,
3 000 panssarivaunua ja
3 800 lentokonetta

Talvisodan ensimmäinen taistelu
käytiin Lieksan Inarissa. Vihollinen
hyökkäsi rajan yli tuntia aikaisem-
min kuin muilla rintamilla. Kahakas-
sa kaatui sodan ensimmäinen suoma-
lainen sotilas, jonka muistomerkki
viereisessä kuvassa.

Lieksan talvisodan taistelulinjat
ovat osin vieläkin nähtävissä
maastossa. Entisöityjä kohteita
ovat Inariin johtavan tien varrella
sijaitseva Viisikon linja (kuva
oikealla) ja Nurmijärvellä Änäkäisen
taistelupaikat.

Heinäjoen mottitaistelualueella
tuhottiin 20.12.1939 suomalaisten
linjojen sivustaan edennyt
vihollispataljoona.

Päätoimittajan palsta

*Hyvää Joulua ja menestystä
reserviläisvuodelle 2010*

VUOSI VAIHTUU, TEKIJÄT VAIHTUVAT

Elettävään elämään kuuluu, että välillä vaihdetaan "soutajia". Tämä numero on päätoimittajakauteni viimeinen, joten toivotan Armas Härköselä - työni jatkajalle, uudelle päätoimittajalle myötäisiä tuulia tehtävän parissa.

Kuluneet viisi vuotta ovat olleet mielenkiintoista ja antoisaa aikaa. Tehtävä on ollut haasteellinen, mutta olen pitänyt siitä. Työssä olen voinut palauttaa mieleeni aktiiviyöelämässä hankkimaani ammattitaitoa, jopa kehittää sitä.

Esitän suuret kiitokseni kaikille kanssani toimineille yhteistyötahoille: toiminnanjohtajille, piirien ja yhdistysten puheenjohtajille, lehden avustajille, ilmoitushankkijoille, puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen henkilöille. Yhteistyö on ollut kitkatonta.

Lehtemme ulkoasua uudistettiin päätoimittajakauteni alussa. Ehkäpä muutos oli onnistunut, koska kukaan ei siitä valittanut. Onpa joku sanonut, ettei lehden tarvitse hävetä muiden piirilehtien rinnalla.

Lehden sivumäärä on vakiintunut 20:een ja värisivuja on tullut lisää. Jos aineistoa ei ole ollut runsaasti, sivuja on tehty vähemmän. Kun ilmoituksia on saatu melko hyvin, lehden talous on tämän viiden vuoden ajan pysynyt vakaana.

Toivotan yhdistysten tiedottajille ja ilmoitushankkijoille sekä heidän työnsä jatkossakin menestystä. Pitäkää päätoimittajana tiiviisti yhteyttä. Armas on alan rautainen ammattilainen.

Onnea ja menestystä Teille kaikille reserviläistyötä tekeville!

Raine Turunen

Karjalan Pojat lehden päätoimittaja vaihtuu 1.1.2010.
Vasemmalla viisi vuotta tehtävää hoitanut Raine Turunen,
oikealla uusi mies Armas Härkönen.

Uuden päätoimittajan tervehdys!

Historian lehti melkein kääntyi marraskuun 12. päivän iltana, kun yhdessä Pohjois-Karjalan Reserviupseeri- ja Puheenjohtaja Harri Norismaan ja Reserviläispiirin puheenjohtaja Jorma Huttusen kanssa allekirjoitimme työsopimuksen Karjalan Pojat-lehden päätoimittajan tehtävien hoitamisesta. Asian hienosti valmistellut ja allekirjoitustilaisuuden virallisena valvojana toiminut Pohjois-Karjalan reserviläispiirien toiminnanjohtaja Ari Eskelinen totesi suuren siirtyneen pois hartioiltaan. Ja nyt se on sitten minun hartioillani!

Olen Armas Härkönen, ilomantsilainen vapaa toimittaja. Ikää 54 vuotta, syntäisin Ilomantsin Naarvanvaaralta. Tätä nykyä asun Leila-vaimon kanssa Joensuun Yliopiston Mekrijärven tutkimusaseman naapurissa.

Työkokemusta on kertynyt muun muassa metsurin, taksi-autoilijan ja mainosmiehen hommista. Kirjoittaminen on ollut haaveenani siitä lähtien kun opin lukemaan. Aktiivisia kirjoitusvuosia on takana noin 25. Vuosien varrella muun muassa Karjalainen, Karjalan Maa, Viikko Pohjois-Karjala, Maaseudun Tulevaisuus, Rajamme Vartijat, Metsälehti, Metsäliiton Viesti, Hiihtäjä - lehti ja myös Karjalan Pojat ovat heltyneet julkaisemaan juttujani. Samoin monet maakunnan paikallislehdet, päälimmäisenä luonnollisesti Pogostan Sanomat. Tekstejä on ollut myös muutamassa antologiassa ja vuonna 1996 ilmestyi Karas-Sanan kustantamana kirjoittamani kirja "Miehiä Jumalan kämmenellä". Kirjaa painettiin kaikkiaan 3 000 kappaletta, ja sitä on saatavissa kirjastojen ja kirpputorien lisäksi hyvin varustetuista antikvariaateista.

Sotilaskoulutukseni olen saanut rajavartioston joukoissa. Lisää "oppia" olen saanut syvästi arvostamiltani sotaveteraaneilta ja sotahistoriaan kuuluu olennaisena osana ilomantsilaisen lehtimiehen arkeen.

Karjalan Pojat on tyylikäs ja sisältörikas lehti ja päätoimittaja/monitaituri Raine Turunen jättää solmittavakseni suurten saappaiden nyörit. Nöyränä lähden hänen työtään jatkamaan. Oikeastaan niin kuin morsian häihinsä: mukana jotain uutta, jotain (paljon) vanhaa, jotain lainattua ja jotain sinistä - vaikkapa sinisiä ajatuksia!

Siksipä pyydän kaikilta katto-, piiri- ja paikallisjärjestöiltä, yhteistyökumppaneilta, jäseniltä ja kaikilta kylien miehiltä: auttakaa lehden teossa samalla lailla kuin tähänkin asti - mieluummin vähän enemmän! Pitäkää yhteyttä, lähettäkää juttuja, kuvia, uutisia ja vinkkejä! Yhdessä onnistumme jatkamaan perinteitä!
Rauhallista joulua kaikille!

Armas Härkönen
Yliopistontie 1
82900 ILOMANTSI
puh. 050 3600 256
armas.a.harkonen@gmail.com

MUUTOKSEN TUULET PUHALTAVAT

Hyvä reserviupseeri, lukiessasi tätä lehteä on vuosi 2009 jo loppusuoralla. Tässä vuoden neljännessä Karjalan Pojat -lehden numerossa on meille reserviläisille jälleen kerran monipuolista luettavaa maanpuolustuksen saralta. Kiitos tästä kuuluu kaikille artikkeleita kirjoittaneille, mutta ennen kaikkea aktiiviselle lehtemme päätoimittajalle.

Lehtemme osalta elämme muutoksen aikaa, sillä piirilehtemme päätoimittaja vaihtuu vuodenvaihteessa. Reserviupseeriin puolesta kiitän Raine Turusta hänen luovuttaessaan viestikapulan eteenpäin. Samalla toivotan uuden päätoimittajan Armas Härkösen tervetulleeksi mukaan reservipiirien toimintaan! Myös lehden talous on tällä hetkellä kunnossa aktiivisen ilmoitushankinnan ansiosta. Tärkeää on turvata lehden talous myös jatkossa. Me kaikki voimme osaltamme toimia piirilehtemme hyväksi hankkimalla ilmoituksia lehteen. Samalla tuemme taloudellisesti omien reserviupseeriyhdistystemme toimintaa, sillä merkittävä osa ilmoitustuotosta tulee ilmoitushankkijan oman yhdistyksen hyväksi. Toiminta yhdistyksissä tarvitseekin pelimerkkejä. Perusrahoituksella eli jäsenmaksutuotoilla järjestää yhdistyksissä perustoimintaa. Jäsenistön toimintaideat heijastelevat kuitenkin usein sen suuntaista toimintaa, että se vaatii lisärahoitusta. Ilmoitushankinta on hyödyllinen keino saada toimintakuluihin katetta.

Kulunut vuosi onkin tarjonnut piirissämme monenmuotoista toimintaa juhlaan ja arkeen. Mieleenpainuvia tapahtumia olivat juhlasektorilta maanpuolustusjuhlat Liperissä, Kontiolahden yhdistysten juhlissa lippukulkue kylän halki, 14. Divisionan perinneyhdistyksen juhlatiimonloppu Ilomantsissa sekä toimintapuolelta SRA:n SM-kilpailut Sotinpurolla, marssi Hollannissa tai veteraanien kohtaaminen kasvokkain. Jäsenistömme on päivittänyt sotilaallisia taitoja lukuisilla erinomaisilla MPK:n kursseilla. Joten toimintaa on ollut runsaasti tarjolla. Osallistumisaktiivisuus on taas itsestä kiinni.

RUL on teettänyt jäsenistönsä keskuudessa kattavan järjestöselvityksen, millä kartoitettiin jäsenprofiilia, jotta toiminnan suunnittelussa voisi ottaa yhdistyksissä jäsenistön äänen paremmin huomioon. Näin pystymme säilyttämään reserviläistoiminnan elinvoimaisena ja hyödyntämään yhteistyömahdollisuudet. Selvitys osoittaa, että toimintaympäristömme muuttuessa vapaaehtoisen maanpuolustuksen yhteistyö korostuu entisestään. Tähän haasteeseen meidän tulisi entistä paremmin vastata. Puhuttamaan jää myös pienten yhdistysten tulevaisuus, joita meidänkin piirissämme on melko monta.

Iltojen pimennyttyä ei masennus reservin väkeä vaivaa, sillä vuoden loppu on aina hyvin juhlovaa aikaa. Piirimme perinteisessä palkitsemistilaisuudessa, Marskin Maljassa palkittiin aktiivisia reservin toimijoita ja tärkeitä yhteistyökumppaneita. Itsenäisyyspäivä

on meille kaikille suomalaisille tärkeä juhlapäivä, mutta meille maanpuolustusväelle itsenäisyyspäivä on tärkein juhla. Suomi itsenäistyi Venäjän vallankumouksen pyörteissä 1917, itsenäisyytemme vaaranvuodet olivat 1940 ja uudelleen 1944. Itsenäisyyspäivänä on hyvä pysähtyä kiitollisuudella muistamaan niitä naisia ja miehiä, jotka omilla uhrauksillaan ovat tehneet mahdolliseksi rakkaan isänmaamme hyvinvoinnin. Heitä kunnioitakaamme ja seiskäämme ylpeän ryhdikkäänä itsenäisessä Suomessa itsenäisyyspäivänä ja joulun kunniavartioissa.

Haluan onnitella kaikkia itsenäisyyspäivänä ylennettyjä ja palkittuja.

Olette huomionsosoituksenne ansainneet. Haluan myös kiittää omasta ja reserviupseeriin puolesta kaikkia yhteistyötahoja kuluneesta vuodesta.

Toivotan Pohjois-Karjalan maakunnan maanpuolustusväelle rauhallista joulunaikaa ja menestystä sekä toimintaintoa vuodelle 2010!

Harri Norismaa
Pohjois-Karjalan
reserviupseeriin
puheenjohtaja

MUUTOSTA ILMASSA

Kirjoitan tätä puheenjohtajan tervehdystä marraskuun viimeisellä viikolla. Ulkona on harmaata, tuulee ja ikkunaan rapsahtele vesipisaroihin. Läheinen Höytiäinen lainehtii valtoimenaan. Kalenterin mukaan pitäisi olla talvi, luonnossa vallan muuta. Hiihtämään pitäisi päästä ja muutenkin liikkumaan ulkona mutta ... Reserviläisliiton vuoden 2010 toimintasuunnitelmassa ovat pääpainopistealueet ennallaan. Veteraanityö muuttuu vuosi vuodelta enemmän perinnetyön suuntaan, sillä veteraanien keski-ikä on jo 85 vuotta. Tulevana vuonna ovat veteraaniasiat esillä muutenkin, sillä talvisodasta tulee kuluneeksi 70 vuotta.

Tiedottamisen tehostamiseen pyritään mm. tarjoamalla yhdistyksille mahdollisuutta rakentaa omat internet-sivut liiton sivujen kautta. Tätä mahdollisuutta kannattaa käyttää hyväkseen. Toinen tiedottamiseen liittyvä asia on Facebook-sivustan käyttöönotto. Asiaa selvitetään ja tuloksena lienee oman keskusteluryhmän avaaminen ko. sivustalla. Tällä parannuksella pyritään saamaan nuoret kiinnostumaan reserviläistoiminnasta ja internet on siinä mielessä oivallinen apuväline. Karjalan Pojat –tiedotuslehtemme tarjoaa erinomaisen mahdollisuuden tiedottaa toiminnasta ja tärkeistä tapahtumista jäsenistölle ja koko maa-kunnan reserviläisille. Kannustan yhdistyksiä tiedottamaan

toiminnastaan juttujen ja kuvien kera.

Kenttäkelpoisuuden ylläpitoon panostetaan niin ikään. Sähköisen kuntokortin toivotaan tulevan osaksi oman kunnan seuranta. Ampuma-aselainsäädännön uudistukset eivät saa johtaa reserviläisten ampumataidon heikkenemiseen. Liitto pyrkii kaikin keinoin vaikuttamaan ampumaharrastuksen mahdollisuuksien ylläpitämiseen mm. tukemalla yhdistysten käsiasehankintoja.

Jäsenhankinta ja sen tehostaminen on asia johon kannattaa kaikissa yhdistyksissä panostaa. Piirimme syyskokouksessa valittiin Aimo Issakainen jäsenvastaavaksi. Hänen toiminnallaan saadaan lisätehoa jäsenasioiden eteenpäin viemiseen. Muutaman vuoden kuluessa toivon jäsenmäärämme ylittävän 1500 jäsenen rajan. Se vaatii toimia, mutta ei ole mahdoton tavoite. Tärkeänä näen sen, että varusmiespalveluksensa päättävät saadaan mukaan toimintaan mahdollisimman pian reserviin siirtymisen jälkeen. Jäsenistössämme on paljon naisia, joiden aktivoimiseen ja toiminnassa mukana pitämiseen toivon yhdistysten satsaavan.

MPK –toiminta on reserviläistaitoja ylläpitävää toimintaa. Kuluvan vuoden aikana jouduttiin muutamia hyviä harjoituksia perumaan vähäisen

osallistujamäärän takia. Mainarin melonta, Juuan jotos ja Korpikentraalin koukkaus jäivät pitämättä. Harmillista järjestäjien kannalta, sillä paljon ennakkotyötä tehtiin kaikkien onnistumiseksi. Pitäkäämme huoli siitä, että ensi vuoden kursseilla riittää osallistujia.

Perinteiset joulutulet syttyvät jälleen to 10.12. Niiden myötä hiljennymme vastaanottamaan joulua. Toivon runsasta osallistumista tapahtumiin eri puolilla maakuntaamme. Onnittelut itsenäisyyspäivänä palkituille ja kiitokset kaikille toimijoille ja yhteistyökumppaneillemme kuluneesta vuodesta. Raine Turuselle lämpimät kiitokset. Työsi päätoimittajana on ollut ammattimaisen taidokasta! Onnea ja menestystä uudelle päätoimittajallemme vaatimaan tehtävään.

Rauhallista joulun aikaa ja onnea vuodelle 2010 !

Jorma Huttunen
Pohjois-Karjalan
reserviläispiirin
puheenjohtaja

TOIMINNALLISET TERVEISET

Omalta osalta on mukavaa näin lehden palstalla kiittää jäsenistöä ja yhteistyökumppaneita kuluneesta vuodesta 2009. On ollut hienoa toimia kanssanne erittäin positiivisissa ja rakentavassa hengessä ja uskon näin olevan myös vuonna 2010.

On kuitenkin eräs henkilö, jota tahdon kiittää näin lehden palstalla. Karjalan Pojat -lehden pitkäaikainen päätoimittaja Raine Turunen on jäämässä pois tehtävästään. Olen saanut itse tehdä yhteistyötä Rainen kanssa kaksi vuotta ja pitää sanoa, että ammattitaitoisempaa ja yhteistyökykyisempää henkilöä on vaikea löytää. Kiitokset Raineelle näistä vuosista ja toivotan onnea ja menestystä myös tuleville vuosille. Samalla toivotan Armas Härkösen Ilomantsista tervetulleeksi Karjalan Pojat -lehden päätoimittajaksi (1.1.2010 alkaen).

Etukäteen oli odotettavissa, että vuonna 2009 jyllännyt taloudellinen taantuma olisi vaikeuttanut esim. tämän Karjalan Pojat -lehden toimittamista. Tämä siksi, että lehden toimittamisen liittyvät kustannukset hoidetaan pääosin lehden yhteistyökumppaneilta tulevilla mainostuloilla. Ilolla olen kuitenkin todennut, että

yhteistyökumppanimme ovat pysyneet vapaaehtoista maanpuolustustyötä tekevien piirimme tukena. Tähän liittyen on muistettava myös se yhdistysaktiivien panos, jonka he tekevät keräämällä vuosittain alueillaan lehteen tulevia mainosilmoituksia.

Vuosi 2009 on ollut myös Reserviläisliiton, Reserviupseeriliiton ja Reserviläisurheiluliiton osalta kiireinen. Varsinkin ampuma-aselaki on puhuttanut runsaasti ja liittojen puolesta on annettu lausunnot kyseisestä asiasta. Eduskunta päättää uuden aselain sisällöstä vasta ensi vuonna. Mielenkiinnolla pitääkin seurata lain etenemistä, onhan tuo ammunta perinteikkäämmistä reserviläisten lajeista. Toivoa sopiikin, ettei sitä rapauteta jollakin epäonnistuneella luomuksella.

Liittojen järjestöselvitykset ovat myös olleet esillä. Yksi selkeä johtopäätös on. Tunnettavuutta täytyy saada lisää. Tämä on ollut myös ongelma mielestäni myös piiritasolla. Liittoja, piirejä ja yhdistyksiä on valtavasti ja aina silloin tällöin on varmasti yksittäisellä kansalaisella vaikea hahmottaa mistä on kyse.

Mutta kaikesta huolimatta Joulu lähestyy ja pitänee näin toiminnanjohtajana esittää pieni joululahjatoive piirien jäsenistölle. Kyse on aivan pienestä jutusta, jonka jokainen pystyy toteuttamaan. Toivoisin, että jokainen kävisi Reserviläisurheiluliiton sivuilla www.resul.fi ja kirjautuisi sähköiseen kuntokorttiin. Joulunpyhinä kun kinkku tulee jo ulos korvista voi sitten käydä lenkillä ja merkitä suorituksen kortille. Siitähän se kipinä sitten syttyy. Siis se liikuntakipinä.

HUOM!

Reserviupseeriliiton perinteiset joulutulet syttyvät 10.12. alkaen eripuolilla maakuntaa. 8.12. ilmestyvässä sanomalehti Karjalaisessa on tarkemmat ajat ja ohjeet. Joulutulilla käyminen on hyvä tapa aloittaa Joulun rauhoittaminen.

Jouluiloa ja Onnellista Uutta Vuotta toivotellen

Ari Eskelinen
Pohjois-Karjalan
reserviläispiirin
toiminnanjohtaja

ENON TOIMISTOPALVELU

Eija Laakkonen
Niskantie 44, 81200 ENO
Puh. (013) 761 104, 050 358 5023
e-mail: eija.laakkonen@suomi24.fi

RAKENNUS PAASIKIVI OY

Suoniityntie 13
81280 Uimaharju

PL 3
81201 ENO

Puh. 0400 685 871
Fax. (013) 771 099

Palvelemme: ma-pe 7-21, la 7-18, su 12-21

Harjunraitti 17, 81820 Uimaharju
p. 010 666 6630
marko.tolvanen@k-market.com

Anna Tuulettaren helpottaa elämäsi.
Tilaa pitopalvelustamme jouluherkut,
karjalanpiirakat, leivonnaiset, kakut
tai vaikka koko jouluateria.

Hyvinvointikeskus Tuuletar
Tuuliharjuntie 4-6, 81280
Uimaharju (013) 771 108, klo 7.00-14.00

Kukka- ja hautauspalvelu

Piilea Ky

Piia Hirvonen
floristi

Autoasemankaari 5, 81280 Uimaharju
Puh./fax 013-774 003, piilea@telemail.fi

Avoinna

Ma-to 9.00-17.00

Pe 9.00-18.00

La 9.00-14.00

Su 11.00-14.00

POHJOIS-KARJALAN RESERVIUPSEERIPIIRI RY JA
POHJOIS-KARJALAN RESERVILÄISPIIRI RY

KIITTÄVÄT YHDISTYSTEN JÄSENIÄ JA
YHTEISTYÖKUMPPANEITA VUODESTA 2009

TOIVOTTAEN SAMALLA

**HYVÄÄ JOULUA JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA 2010**

PERINTEISTEN JOULUKORTTITERVEHDYKSTEN SIJAAN OHJAAAMME NAIN SYNTYNEET
VARAT SOTIEMME VETERAANIT -KERÄYKSEN KAUTTA VETERAANITYÖHÖN.

Karjalan Sotilassoittokunnan kapellimestari

MUSIIKKIMAJURI PETRI JUNNA

Karjalan Sotilassoittokunnan päällikkönä syksystä 2009 toiminut Petri Junna valmistui kapellimestariksi vuonna 2000. Opettajina ovat olleet Kalervo Kulmala, Pertti Pekkanen, Atso Almila ja Jorma Panula. Ennen Karjalan Sotilassoittokunnan kapellimestariksi siirtymistään Junna toimi Puolustusvoimien varusmiessoittokunnan ja Pohjan Sotilassoittokunnan kapellimestarina ja päällikkönä. Omien orkesteriensä lisäksi hän on johtanut myös muita sotilassoittokuntiamme, Oulu Sinfoniaa, Lahden konservatorion puhallinorkestereita, sekä toiminut kapellimestarina ja opettajana useilla leireillä ja eri tapahtumissa.

Kapellimestarin työn ohella Petri Junna tunnetaan myös puhallinmusiikin sovittajana. Hän on sovittanut mm. Einar Englundin orkesterisarjan Valkoinen Peura ja Mozartin Requiem solisteille, kuorolle ja puhallinorkesterille, sekä lukuisia muita, pääasiassa suomalaisia teoksia.

Lieksan koulujen välisen kirjoituskilpailun satoa:
Elina Nevalainen
Lieksan lukion 3 luokka

TOIVEITA ISÄN- MAALLENI

Joulukuun kuudentena päivänä tulee kuluneeksi 92 vuotta siitä, kun Sinä, Suomi, julistauduit itsenäiseksi. Itsenäisyytesi hinta ei kuitenkaan ollut halpa. Mutta Sinä ja sinun kansasi selvisivät noista koettelemuksista.

Uskon, että jokainen suomalainen pitää itsenäisyyttä tärkeänä. Välillä tuntuu kuitenkin, etten minä tai oma ikäpolveni osaa antaa vapaudellesi sille kuuluvaa arvoa. Meille itsenäisyys on liian itsestään selvä asia.

Sotien kauhut ovat näkyneet isovanhempiemme elämässä ja heijastuneet vanhempiemme lapsuuteen. Minun ikäpolveni ei noista ajoista juuri mitään tiedä:

olemme kuulleet, mutta emme nähneet, olemme lukeneet, mutta emme kokeneet. Meille itsenäisyytesi näkyy vauraana hyvinvointiyhteiskuntana. Esimerkiksi terveydenhuoltojärjestelmä on huolehtinut meistä elämämme alkuminuuteista lähtien ja erilaiset rahalliset tuet mahdollistavat opiskelun kaikille.

Ilman itsenäisyyttäsi maamme kehitys ei olisi voinut kulkea tähän suuntaan - ja näin nopeasti. Tilanne olisi voinut olla aivan toisenlainen. Itsenäisyytesi on tuonut minulle ja sukupolvelle turvan. Meidän ei ole tarvinnut pelätä asemaamme puolesta.

Toiveita

Ensimmäinen toiveeni on, että paremmin oppisimme ymmärtämään vapautesi arvon sekä kunnioittamaan sitä. Lisäksi toivon, mitä hartaimmin, Sinun säilyttävän kulttuurisi ja perinteisi yhä kansainvälistyvässä maailmassa. Anna maailman tuntea se Suomi, jonka minä tunnen. Mutta anna kehitykselle edelleen mahdollisuus, olethan tekniikan kärkeä maailmassa. Vie

osaamistasi eteenpäin. Pyydän kuitenkin, että et tekisi sitä ympäristösi kustannuksella. Sinun luontosisi metsineen ja järvineen on kaunis. Älä turmele sitä.

Toivon myös, että yrittäisit olla mukana ratkaisemassa maailman ongelmia. Tiedän, ettei Sinä voi kaikkea tehdä. Eikä Sinun tarvitsekaan tehdä. Mutta koska tilanteemme on monia muita maita parempi, meidän velvollisuutemme on auttaa. Lisäksi toivon, että hillitsisit EU:ssa kaikkien järjettömien direktiivien läpimenoa. Ne hankaloittavat elämäämme.

Pyysin auttamaan köyhempiä maita. Sillä en kuitenkaan tarkoittanut, että Sinun pitäisi sulkea silmäsi oman kansasi ongelmilta. Kiina-ilmio vie työpaikkamme, vanhukset jäävät yksin ja nuorten pahoinvointi lisääntyy Toivoisin Sinun myös suosivan kotimaisuutta ja sitä ylläpitävää toimintaa. Sinä yhdistät meitä. Sinä olet me. Ja Sinua mes rakastamme.

Toimituksen alkuperäisestä tiivistämä

Marskin merkki myynnissä 27.11.2009 alkaen

Marskin merkki valmistettiin vuonna 1951. Merkin myynti aloitettiin Mannerheimin ratsastajapatsashankkeen hyväksi kansalaiskeräyksen yhteydessä 28.1.1952. Patsaan valtuuskunta lahjoitti jäljelle jääneet merkit Sotainvalidien Veljesliitolle 7.10.1958. Ratsastajapatsaan paljastustilaisuudessa 4.6.1960 teinikunnat osallistuivat merkkien myyntiin sotainvalidien hyväksi. Sotainvalidien Veljesliitto lahjoitti merkkejä 9.2.1964 Mikkelin patsastoimikunnalle päämajakaupungin Mannerheimin patsashankkeen rahoittamista varten.

Sotainvalidien Veljesliitto lahjoitti myymättä jääneet merkit 15.12.2008

Veteraanivastuu ry:lle sotiemme veteraanien varainhankintaan. Merkkien myynti aloitettiin perjantaina 27.11.2009. Keskeinen myyntikausi on Talvisodasta 70 vuotta jakso 30.11.2009 - 13.3.2010. Varsinainen myyntiaika päättyy sunnuntaina 14.3. Mikäli merkkejä jää myymättä, myynti voi jatkua vielä tämän ajankohdan jälkeen.

Kaikkia veteraanijärjestöjen yhdistyksiä, Reserviläisliiton, Suomen Reserviupseeriliiton, Naisten Valmiusliiton ja Maanpuolustuskiltojen liiton jäsenyhdistyksiä toivomme myyntikampanjaan mukaan. Rauhanturvaajat, Lionsit, Rotary, 4-H yhdistykset, Partiolaiset yms. yhdistykset ovat tervetulleita merkkien myyntitalkoisiin. Merkkien myynnin bruttosumma (20 e/merkki) tilitetään keräyspiiriin myyntitilille VETERAANIVASTUU/POHJOIS-KARJALA Nordea 155530-110446 viitenumeraalla 90007.

Ensimmäinen tilitys tehdään joulukuussa 2009. Vuonna 2010 bruttomyynti tilitetään myynnin edistymisen mukaan. Merkkilaukset Savolahden Ilkalta p. 050-5380085, os. Torikatu 33 80100 Joensuu (ent. Karjalaisen toimitalo, Jokikopio).

Merkkien myyntiä varten tarvitaan yhdistyksen nimi ja yhteyshenkilö yhteystietoineen sekä merkkilaukset päiväyksineen. Joulukuun myynti tilitetään yhtenä summuna, mutta vuoden 2010 tilitykset myynnin edistymisen mukaan. Seija Karttunen toimii rahastonhoitajana p. 013-226721 (ma) ja 040-5256852 os. Sotaveteraanipiiri Kalevankatu 24 B 80100 Joensuu. Hoidamme keskitetysti merkkien tilaukset keräyspiirimme työryhmälle suoraan keräysjohdon Pia Mikkoselta.

Keräysvaroilla tuetaan veteraanien, heidän puolisoitten ja leskien kotona asumista. Tähän kuuluvat mm. siivous- ja pesutoimet, pienet muutostyöt, lääkkeiden omavastuuosuudet, liikkumisen apuvälineet, silmälasit, jalkahoidot, kuntoutus ja virkistystoiminta. Ostamalla ja myymällä Marskin merkkejä haluamme auttaa Marskin naisia ja miehiä, jotka sota- ja kotirintamalla tekivät parhaansa tämän maan ja samalla nuorempien sukupolvien hyväksi.

Työryhmä: Seija Karttunen, Ari Eskelinen, Ilkka Savolahti ja Raimo Vänskä

Piirin entinen puheenjohtaja Aimo Issakainen ja Joensuun Reserviläisten puheenjohtaja Ilkka Savolahti luovuttivat piirin standardin Varsinais-Suomen piirin puheenjohtaja Osmo Suomiselle, heidän piirinsä 50-vuotisjuhlassa. Kuva: Sirkka Ojala

Reserviläisliitto pohtii facebookia

Reserviläisliitto painottaa ensi vuoden toimintasuunnitelmassaan tiedottamista. Liitto aikoo osallistua enemmän ja terävämmin maanpuolustukseen liittyvään kansalaiskeskusteluun. Paikallisyhdistyksiä kehoitetaan olemaan enemmän yhteydessä omaan jäsenistöön. Tähän tarjotaan välineeksi mm. mahdollisuutta rakentaa yhdistyksen www-sivut liiton sivujen yhteyteen.

Vuoden 2008 lopulla käyttöön tullut yhdistyspalvelu on ollut hyvin suosittu. 71 yhdistystä ja 11 piiriä on jo rakentanut www-sivunsa liiton sivujen alle. 53 yhdistys- ja piirisivustoa on lisäksi työn alla. Palvelu on liiton jäsenyhdistysten ja piirien käytössä veloittamatta.

Lisääntyneellä näkyvyydellä internetissä tavoitetaan puheenjohtaja Markku Pakkasen mukaan erityisesti nuoria suomalaisia. - Muutenkin ensi vuonna on tarkoitus panostaa enemmän sähköiseen tiedottamiseen ja niin kutsuttuun sosiaaliseen mediaan. Reserviläisliitto selvittää

mahdollisuudet mennä mukaan Facebookiin sekä oman keskusteluryhmän perustamiseen. Vaikka nämä asiat ovat vielä meille keski-ikäisillekin osin vieraita, ovat ne tärkeitä kanavia nuorten tavoittamiseksi. Erilaiset tutkimukset kertovat selvästi, että yhä harvemmat nuoret seuraavat lehtiä ja muita paperisia julkaisuja. Niinpä meidän on mentävä sinne, missä nuoret ovat läsnä.

Reserviläisliiton puheenjohtaja Markku Pakkanen kävi läpi ensi vuoden keskeisimpiä tavoitteita Turussa sunnuntaina järjestetysä maanpuolustusjuhlassa. Tilaisuus päätti liiton kaksipäiväisen syyskokoustapahtuman. Varsinaisen juhlapuheen päätöstilaisuudessa piti Varsinais-Suomen maakuntajohtaja Juho Savo.

Savo esitti puheessaan Puolustusvoimien maakuntajoukko nimen korvaamista paikallisyhdistysjoukko-termillä. Savon mukaan paikallisyhdistysjoukko-termi kuvaisi paremmin joukkojen nykyistä koostumusta ja niiden toimintaa.

Joensuun Kalastustaito Oy
Kauppalaatu 28, 80100 Joensuu
Puh. 013-821 866, 040 540 8854
E-mail: taito@kalastustaito.fi
Aukioloajat: ma - pe, 10 - 18, la 9 - 14

POHJOIS-KARJALAN AUTOALAN LIIKKEIDEN YHDISTYS RY

KULJETUS
KEKKONEN
ENO

Erkki 0400 274 351
Matti 050 302 5008

Pielisjokiseutu

K MARKET
ENO

ad ENON RENGAS OY
013-771060

RAUTIA
RAUTIA VINNI

MAANSIIRTO
HANNU TIKKA
Puh. 013 763 210 • 0500 338 621
Niloksentie 70, 81200 ENO

Koko perheen EDULLINEN OSTOSPAIKKA

JPM-MYYNTI KY
81280 Uimaharju

ENON APTEEKKI
UIMAHARJUN SIVUAPTEEKKI

Kauppatie 3, 81200 ENO Harjunraitti 13, 81280 UIMAHARJU
puh. (013) 228 881 puh. (013) 228 885
fax. (013) 228 883 fax. (013) 228 886

Optikon ja silmälääkärin ajanvaraukset

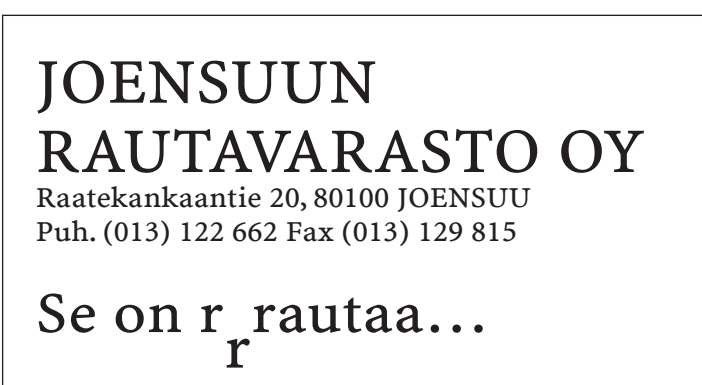
 SYNSAM
ENO

Kaltimonkosken talo Puh. 013 - 761 617

Valukumpu Oy

RÖSCHILTÄ JOENSUUN LASI-
JA PEILIHOMO

Pohjois-Karjalan Prikaatin komentaja vaihtui

Väistyvä komentaja jätti prikaatin komennon haikein, mutta toisaalta hyvillä mielin. Uusi komentaja, eversti Jari Kytölä lupasi seurata edeltäjiensä viitoittamaa tuloksellista tietä.

Eversti **Ville Hyvärinen** päätti kautensa 1.10.2009 siirtyen Maavoimien esikuntaan Mikkeliin Jalkaväen tarkastajaksi. Prikaatin komennon otti vastaan eversti **Jari Kytölä**, joka tuli tehtävään Pääesikunnan suunnitteluosastolta Helsingistä.

Komentajan vaihdoksen kunniaksi varuskunnassa järjestettiin paraatikatselemus ja ohimarssi, joita edelsi juhlallinen tehtävien vaihto Kollaani Vasamalla. Paraatin jälkeen muonituskeskuksessa vietettiin henkilöstön kanssa kahvitilaisuus muistamisineen.

Juhlapuheissa entinen komentaja Hyvärinen luonnehti lähdön hetkeä haikeaksi.

- Toisaalta kuitenkin lähdän hyvillä mielin kohti uusia haasteita. Tiedän prikaatin työtavat ja tulokset puhuvat puolestaan, joten luottavaisin mielin jätän komentovastuun eversti Jari Kytölälle. Loppuun eversti mainitsi jo tutuksi tulleen iskulauseen - toki muutettuna sanojan ollessa jo Jalkaväen tarkastaja - "Olette iskussa"!

Tuore komentaja sanoi tullessaan innostuneena prikaatin komentajaksi, kehuen prikaatia jo ensivaikutelmaltaan tehokkaaksi työympäristöksi. Joukko-osastotyöskentely on Kytölälle tuttua 2000-luvun alkupuolelta, jolloin hän toimi Porin Prikaatissa kolme vuotta pataljoonan komentajana ja sen jälkeen vielä kaksi vuotta esikuntapäällikkönä.

- siinä mielessä joukko-osastoon on helppo tulla, koska perusteet työtavoista ja toimintatavamalleista on jo hallussa, sanoi eversti Jari Kytölä.

Mitään suuria mullistuksia ei ole uuden komentajan aikana tulossa, hän totesi seuraavansa edeltäjiensä viitoittamaa tietä pyrkien samalla olemaan annetun vastuun arvoinen.

Illalla järjestettyyn kutsuvierastilaisuuteen muonituskeskukseen saapui noin 200 vierasta, nauttien isäntien seurasta ja talon antimista. Vilkasta puheensorinaa riitti kutsuvierasjoukon keskuudessa koko tapahtuman ajan ja suosituimmat juttukumppanit olivat luonnollisesti molemmat everstit ja heidän perheensä.

Marko Jalkanen/Puolustusvoimat.

Pohjois-Karjalan Prikaatin vuosipäiväjuhlaa vietettiin uuden komentajan kutsumana 27.11. Ohjelmassa musiikkiesityksiä ja buffet.

Eversti Jari Kytölä puhuu henkilökunnalle.

Eversti Jari Kytölä puhuu henkilökunnalle.

Ryhmän taisteluammunnan päätteeksi käytiin palautekeskustelua. Taustajoukkoina kertausharjoituksen johtaja, majuri Simo Purmonen (keskellä), ampumaleiriosuuden johtaja, kapteeni Arne Tiainen (vas.) sekä kertausharjoituksen väepeli, luutnantti Arto Mulari.

Rajan reserviläisillä hommat hallussa

Sissiryhmä on iskenyt kolonnaan ja kylki- sekä putkimiinojen paukkeesta ”hengissä” selvinneet ryntäivät rinteen päällä olevassa louhikossa sijaitsevia asemia kohti. Valot vilkkuvat Onttolan rajajääkäreiden päällä olevien taistelusimulaattoreiden kypärissä ja sieltä täältä kuuluu rytmikästä piipitystä. Taistelijoita vaipuu jäkälikön päälle ja erotuomarit käyvät ”herättämässä” niin simulaattorit kuin soturitkin toimintakuntoon. Sissien asemista nakutetaan tarkkaa ja tehokasta tulta, mutta ketään ei ole näkyvissä.

- Reserviläiset olivat naamiotuneet todella hyvin, ja uusi tuli-isku takaa-ajajia kohti suoritettiin odottamattomasta suunnasta, ihastelivat erotuomarit.

Pohjois-Karjalan rajavartiostossa on muutaman vuoden taun jälkeen aloitettu kertausharjoitukset. Viime vuonna harjoiteltiin Tohmajärvellä, ja 21. - 27. päivinä lokakuuta oli Ilomantsin ”rajajoukkojen” vuoro. Pohjois-Karjalan rajavartioston apulaiskomentaja, everstiluutnantti Mikko Karkia kertoi, että kertausharjoitusten vähäisyys viime aikoina on johtunut Puolustusvoimien taloustilanteesta.

- Esimerkiksi reserviläisten palkat maksetaan Puolustusvoimien taholta, joten meille tämä on ollut puhtaasti resurskikysymys. Mutta lähivuosina järjestämme 1 - 2 vastaavaa perusyksikön kertausharjoitusta. Seuraava on jo ensi vuonna huhtikuun loppupuolella, Karkia totesi.

Lokakuun kertausharjoitukseen osallistui kaikkiaan 220 reserviläistä, varusmiestä ja henkilökuntaan kuuluvaa soturia. Koulutuksen pääelementtejä olivat tehostettu rajan vartiointi, sekä taistelujen aloittaminen sissitoiminnan keinoin.

- Porukka on jaettu kahtia. Toinen puolisko harjoittelee tehostettua rajan vartiointia oikealla rajalla Ilomantsissa, ja toinen porukka on taisteluammunnoissa ja sissitoiminnan harjoitteissa Hiienvaaran harjoitusalueella, harjoituksen johtaja ja Ilomantsin rajavartioston päällikkö, majuri Simo Purmonen kertoi.

Monipuolinen ohjelma

Rajatilanteen hallintaa opiskellaan kertausharjoituksissa muun muassa sotilaallisen, poliittisen tai taloudellisen kriisin tai vaikkapa luonnonkatastrofin varalta.

- Jos rajatilannetta ei pystytä pitämään hallinnassa rajavartioston henkilökunnan voimin, niin silloin kutsutaan reservit apuun. Porukalle opetetaan nyt sellaisia asioita, että he pystyvät aloittamaan ja selviytymään niistä toiminnoista rajavartioiden ohjauksessa, majuri Purmonen linjaa.

Taisteluammuntoa suoritettiin sekä ryhmä- että taistelijaparikokoonpanossa, ja myös pimeän aikana. Ryhmien sissitoimintaa harjoiteltiin muun muassa simulaattoritaukussa.

- Monikaan reserviläisistä ei ole näitä simulaattoreita nähnyt, joten kyllä ne herättävät kiinnostusta. Tässähän taistelijat saavat välittömästi palautteen siitä, osuuko simulaattorin kautta ammuttu säde vastustajaan vai ei, selitti asiaa kouluttanut luutnantti Pekka Nenonen.

Motivaatio kunnossa

Majuri Purmonen mukaan rajajoukkojen reserviläiset ovat pääsääntöisesti alle 35 -vuotiaita. Joukko uusiutuu sitä mukaa kun varusmiespalveluksen käyneitä astuu kuvioihin mukaan.

- Meidän reserviläisiä ja henkilökuntaa ei tarvitse erikseen motivoida tällaiseen harjoitukseen.

Mielestäni porukka on hyvinkin innokasta, hän määrittelee.

- Tapaamani reserviläiset olivat hyvähenkistä joukkoa ja ainakin jututtamani miehet tulleet mielellään kertaamaan sijoituksensa mukaisia tehtäviä, everstiluutnantti Karkia kertoi.

Reserviläiset olivat saaneet alkajaisiksi teoriaopetusta ja aseita oli kohdistettu Onttolan rajajääkärikomppanian alueella. Hiienvaaran männikkökankailla he olivat tutuissa maastoissa, ja toiminta etenemisissä, tien ylityksissä ja tuliylläköissä kävi jouhevasti vanhasta muistista.

- Kuusi vuotta tulee täyteen asepalveluksen suorittamisesta. Yllättävän hyvin nämä asiat palautuvat mieleen, rääkyläläinen Antti Hartikainen pohti.

Alikersantti pitää kertausharjoitukseen osallistumista itsestään selvänä asiana.

- Totta kai lähdetään, kun kutsu käy. Ihan hyvä juttu, täällä on ihan rento meininki, hän kehui.

Nurmeksesta kotoisin oleva Jussi Kettunen ehti olla 10 vuotta reservissä ennen ensimmäistä kertausharjoitusta.

- Lähdin ihan mielelläni! Itse asiassa olen kutsukorttia odottanutkin. Harjoitusohjelma on mielenkiintoinen ja siitä on karsittu niin sanotut ”turhat” pois. Nyt keskitytään olennaiseen. Harjoituksen johtaja vahvisti, että myös varusmiehiä on mukana nimenomaan harjoitusta tukemassa, esimerkiksi maaliosastona ja vartiointitehtävissä.

- Harjoituksen ohjelma on pyritty rakentamaan reserviläisen näkökulmasta vaihtelevaksi ja mielenkiintoiseksi. Suotta miehiä reservistä pelkkään puomivartiointiin kutsuu, majuri Simo Purmonen totesi.

Teksti ja kuvat:
Armas Härkönen

Luutnantti Pekka Nenonen opasti maaliosastoa taistelusimulaattorin asennuksessa.

Taisteluammunnan johtaja, yliluutnantti Markku Rätty antoi ohjeita sinkopartiolle.

Reserviläiset Antti Hartikainen (vas.) ja Jussi Kettunen olivat tulleet kertausharjoitukseen mielellään ja harjoitusohjelma oli heidän mielestään mielenkiintoinen.

Talvisodan muistoja I Ilomantsista

Talvisodan syttymisestä 70 vuotta

Tarkoitus on hieman kerrata talvisodan taistelujen aikaisia tapahtumia Ilomantsissa Koitajoen Kallioniemen suuntaa painottaen. Alueen taistelut ovat jääneet hie-man Taivallammen ja Möhkön suunnan tapahtumien varjoon, vaikka esimerkiksi Parissavaarassa sijaitseva kokonainen puna-armeijan korsukylä ja suuri vihollisosasto pääsi koukkaamaan Koitajoen länsipuolellekin. Toisen maailmansodan ensi askeleita otettiin 23.8.1939, jolloin Neuvostoliitto ja Saksa solmivat hyökkäämättömyyssopimuksen. Kokouksen salaisessa lisäpöytäkirjassa piirrehtiin myös Euroopan rajoja uusiksi. Sopimuksen mukaan esimerkiksi Baltian maat ja Suomi kuuluivat Neuvostoliiton etupiiriin. Saksa hyökkäsi Puolaan 1.9.1939, ja Neuvostoliitto teki saman tempun Puolan itärajalla 17 päivää myöhemmin. Suomeen perustettiin Kansanhuoltoministeriö, joka ensi töikseen takavarikoi vapaasta kaupasta kahvin ja sokerin. Lokakuussa Suomen Tukholman-lähettiläs J. K. Paasikivi adjutantteineen aloitti neuvottelumatkat Neuvostoliittoon ja kenttäarmeijassa suoritettiin ylimääräisiksi kertausharjoituksiksi nimetty liikekannallepano.

- Ilomantsin suojajoukko koottiin omista rajamiehittämmä ja suojeluskuntalaisistamme, joista lähiseutujen reserviläisiä täydentämällä muodostettiin majuri V. J. Nikoskelaisen komentama Erillinen pataljoona 11, puhui Ilomantsin sotahistorian työryhmän puheenjohtaja Kaarlo Nygrén muutama vuosi sitten pidetyssä sotaseminaarissa.

- Meille maukkulalaisille tuotiin YH:n käskypaperit, kolme meitä veljestä oli. Laput oli levitetty 7. lokakuuta. Suojeluskuntatalolla Ilomantsissa oltiin kahen kolmen maissa. En ollut sotaväkeä käynyt, kutsuttiin suojeluskunnan merkeissä. Meitä suojeluskuntalaisia jäi kirkonkylään suorituskomppaniaan S-varastolle. Olin S-vartiolla yhen päivän, revin jalkorättejä. Vartioitiin kirkonkylällä. Viikon olin Möhkön siltavartiosta, muistelee Veikko Määttänen.

Varustelu- ja linnoitustöitä

Pataljoona oli valmis lokakuun 10. päivänä ja osasto lähti marssimaan ensin kohti Möhköä, ja edelleen sieltä Kuolismaahan ja komppanioittain harjoitusalueilleen. Vakinaiset rajajoukot vartioivat vahvennetuin partioin rajaa, toiset suorittivat erilaisia varustelutöitä Kuolismaalle sekä Iljalle rajalta johtavien teiden suunnassa.

- Käytännössä kaikkiin puolustuksellisesti edullisiin maastokohtiin kaivettiin asemia ja varustauduttiin teiden katkaisuun erilaisilla esteillä ja siltojen panostuksilla. IV Armeijakunnan linnoitustehäviin muodostetusta Neljännestä Rakennuspataljoonasta ei Ilomantsiin liennyt lainkaan apua ennen sodan alkua. Kuoppansa sai kaivaa itse ken luuli sellaista tarvitsevansa, toteaa Nygrén.

- Lokakuun puolivälissä aloimme ylimääräisten harjoitustemme aikana rakentaa puolustuslinjoja Sulkujoelle, ja samalla hakkasimme hirrestä talviasuntoja. Uutiset olivat silloin tärkeitä. Radiota kuunneltiin tarkkaan. Moskovan vaatimukset tuntuivat jatkuvasti lisääntyvän ja neuvottelut kiristyvän, muistelee V. Kareinen.

Armas Härkönen

Lähde: Ilomantsin sotahistorian työryhmän Internetsivut, Kaarlo Nygrénin esitelmä sekä kirjoittajan oma haastatteluaineisto.

Omavaltainen evakuoitinpäätös oli siviiliväestön pelastus

Marraskuussa 1939 Erillinen pataljoona 11 ensimmäisen komppanianpäällikkö, kapteeni **Viljo Frans Ilmari Kivikko** katseli huolestuneena itärajan takana viriävää, epätavallisen vilkasta toimintaa. Ilomantsin Pahkavaarassa sijaitsevalta tähytyspaikalta hän oli majuri **Nikoskelaisen** kanssa laskenut tyynessä marraskuun pakkasessa ilmaan nousevien nuotoiden savut. Jos yhdellä nuotiolla lämmitteli noin ryhmän verran sotilaita, arvioinnin tulokseksi saatiin vähintään rykmentin, mutta todennäköisemmin kahden rykmentin suuruinen joukko. Lisäksi kuului koneiden, metsänhakuun ja tela-ajoneuvojen ääniä sekä aseiden pauketta. Pitihän pyssyjen toimivuutta pakkasella kokeilla ja tarkkuutta kohdistaa.

- Upseerin ilmoitettua havaintonsa Armeijakunnan Sortavalassa sijaitsevaan esikuntaan niihin ei selvästikään uskottu. Palaute oli vähättelyssään jopa henkilökohtaisuuksiin saakka loukkaavan sävyistä. Nikoskelaisen pataljoona totesi olevansa yksin, toteaa Ilomantsin sotahistorian työryhmän puheenjohtaja **Kaarlo Nygrén**. Marraskuun 26. päivänä havaittiin Kannaksella, Neuvostoliiton puolella sijaitsevassa Mainilan kylässä seitsemän räjähdystä. Tapahtumasta syytettiin suomalaistyökistä, joka ei kuitenkaan

ottanut laukauksista vastuuta. - Kahdenkeskisessä neuvonpidossaan Nikoskelainen ja Kivikko päättelivät sodan pian alkavan. Kivikon aloitteesta miehet antoivat 27. päivänä marraskuuta käskyn rajan siiviliastuksen evakuoimisesta. Tämä käsky oli vastoin ohjeita ja suoranaisia käskyjä, joten Ilomantsin suojajoukon johto otti sillä tietoisesti riskin joutua sota-aikeuteen, kertoo Nygrén. Toimenpiteen johdosta Ilomantsin siviilitappiot jäivät sodan alkuvaiheella muita rajaseutuja vähäisemmiksi, lähes olemattomiksi. Arvioiden mukaan kotinsa joutui jättämään tilapäisesti tai lopullisesti 3 000 - 3 500 ilomantsilaista.

Vastassa 18 -kertainen ylivoima

Puna-armeijan hyökkäys alkoi marraskuun viimeisen päivän aamuna kaikkien tieurien suunnassa.

- Aamulla n. 7.30 olivat venäläiset aloittaneet tykistökeskityksensä Megrin vartioon, josta miehistö oli vedetty taaempiin aseisiin. Sen jälkeen alkoi tulla jalkaväkeä tien täydeltä. Annoimme pikakiväärin laulaa. Vihollisia kaatui, mutta uusia tuli esiin pitkin tietä suljettuna osastona. Lopulta niiden oli ryhmityttävä. Sinä aikana oma partiomme, eli viivytyryh-

mämme siirtyi taaemma uusiin vastaanottoasemiin, selitti vänrikki **Väinö Kettunen** ensimmäistä taistelua pataljoonan esikunnassa.

Puolustajille selvisi varsin nopeasti, että vastassa oli kokonainen divisioona eli 18 000 sotilasta. 155 Divisioonan hyökkäystehtäväksi oli annettu Ilomantsin kirkonkylän valtaus sekä varautuminen jatkamaan Joensuun suuntaan. Nikoskelaisen pataljoonaan kuului vajaa tuhat miestä, ja se muodostui kolmesta jalkaväkikomppaniasta, sekä konekivääri- ja esikuntakomppaniasta.

- Lisäksi pataljoonalle oli alistettu osasto **Julkunen**, joka toimi koulutus- ja vartiotehtävissä ja oli suojeluskuntalaisrungolle koottu vapaaehtoisosasto, useat koulupoikia, kertoo Nygrén. Puolustajilla ei ollut juuri pioneeritarvikkeita. Miinojakkin rakenneltiin rintamaoloissa.

- Henkilökunta oli sen sijaan tarkoitukseensa parasta mahdollista: motivoitunutta, raskaisiin ulkotöihin ja liikkuvaan elämään tottunutta sekä alueen ja maaston hyvin tuntevaa paikakunnan miestä. Puutteet varusesineissä ja taisteluvälineissä korvattiin siviilistä saaduilla ja kekseliäisyyttä käyttämällä, toteaa Kaarlo Nygrén.

Lähde: Ilomantsin sotahistorian työryhmän Internetsivut ja Kaarlo Nygrénin esitelmä.

Sissisodalla se alkoi

Puna-armeijan hyökkäävä divisioona ylitti rajan marraskuun 30. päivän aamuhämärissä Ilomantsissa kahtena kärkenä. Jalkaväkirykmentit 436 ja 659 sekä kaksi patteristoa kenttätykistörykmentti 306:sta ja raskas patteristo ylittivät rajan Megrissä ja Iljanvaaran-Pahkavaaran alueella. Joukko suuntautui tietä Megri - Liusvaara - Kuolismaa kohti Möhköä ja Ilomantsin kirkonkylää. Jalkaväkirykmentti 786 ja kenttätykistön patteristo sekä erillinen raskas patteristo ylitti rajan Hullarin-Iljanvaaran alueelta läheltä nykyistä Suomen itäisintä pistettä, ja lähti etenemään Iljanvaaran -Vellivaaran kautta kohti Korentovaaraa ja Kallioniemeä. - Viivytystä hoidettiin enimmäkseen joukkueittain annetuilla tuliylläköillä, joita seurasi vetäytyminen heti, kun vihollinen sai kehitettyä jonkinlaisia saarrostavia hyökkäyksiä. Suomalaisten puolelta kyse oli sissisodasta, kertoo Ilomantsin sotahistorian työryhmän puheenjohtaja **Kaarlo Nygrén**.

Joulukuun kolmannen päivän iltana majuri **Nikoskelainen**, pelätessään pataljoonansa saarrostusta ja hankkiakseen joukoilleen lepoaikaa, antoi käskyn tuhota ja jättää Kuolismaa. Kahtena seuraavana päivänä vetäytymistä jatkettiin edelleen Möhköön, jolloin kosketus viholliseen katkesi. Joukkojen mielialaan vaikutti paljon evakoitten surkeat kulkeet ja palavat talot vaaroilla. Mutta mitään ei haluttu jättää viholliselle.

Pohjoisen tien suunnassa suomalaiset saivat joulukuun 4. päivänä aikaan suuret tappiot viholliselle Koitajoen Jyrkkäkoskella. Seuraavana päivänä käytiin raju kahakka Iljanjärven pohjoispuolella, ja itsenäisyyspäivän iltapuolella neuvostojoukot saavuttivat Korentovaaran.

- Illan suussa sain käskyn lähteä marssille itään tavoitteenani Lehtovaaran kylä. Sinne oli lähes 10 kilometriä. En muista, kenen talo mahtoi olla se, mihin majoituimme.

Siviiliväki oli jo aiemmin lähtenyt. Vihollinen oli jo silloin Korentovaaran liepeillä. Täällä tapasin kapteeni Kivikon, joka oli tullut johtamaan meitä ja omaa komppaniaansa, joka oli vetäytymässä Jyrkkäkoskelta ja Hattuvaarasta. Väsyneinä lyhyestä marssista ja muutenkin pojat vaipuivat pirtin lattialla uneen, kertoo luutnantti **Toivo Kaltiainen**.

Koitajoen länsirannalle

Joulukuun 7. päivänä taisteltiin Lehtovaaran herruudesta. Siellä kapteeni Kivikon komppanian apuna oli ensimmäinen komppania 13. kenttätäydennyspataljoonasta (XIII/KT-Pr), joka oli koottu Kuopiossa enimmäkseen Riistaveden ja Tuusniemen miehistä.

- Kun Lehtovaaraan oli tultu aamulla, saatiin jo iltpäivällä maistaa sotaa. Kunnon asemia ei oltu ehditty kaivaa, mitäpähan lumeen oli tehty poteroita. Puolen tunnin tulituksen jälkeen suomalaiset pakotettiin peräytymään tuoreita jälkiään Kallioniemeen Koitajoen länsirannalle, jonne jo YH:n aikana oli kaivettu juoksuhaudat valmiiksi, kertoo **Viljo Holopainen**.

Hän toteaa, että Lehtovaaran taistelussa tekivät sodan tulokkaihin vaikutuksen vihollisen amputat valjovaluodit.

- Myös räjähtäviä luoteja käytettiin, kertoo Holopainen. Samana päivänä kello 16 jälkeen venäläiset hyökkäysvau- nut saapuivat Möhkön sillalle, ja silta räjäytettiin.

Lähde: Ilomantsin sotahistorian työryhmän Internetsivut, Viljo Vestmanin kooste sekä Kaarlo Nygrénin esitelmä.

KARJALAN PULTTI 8

Salpakatu 6, Joensuu Puh. 020 7581 300
Avoinna ma - pe klo 7.00 - 16.30
toimisto@karjalanpultti.fi | www.pulttiketju.fi

JOENOSA

Kuurnankatu 38, 80100 JOENSUU

Puh. 013 - 748 660
Gsm 040 7365 660

TALVISOTA PIELISJÄRVELLÄ

Vihollisen pääsy Lieksaan ja Nurmekseen pysäytettiin Viisikon puolustusasemiin tällä paikalla. Kohteen juoksuhautoja ja panssariesteitä on entisöity jälkipolvien nähtäväksi.

Sotahistorioitsija Tauno Oksasen tuotantoa lainaten:

Yleistä

Talvisodan tapahtumat Pielisjärven (nykyisen Lieksan) suunnalla ovat jääneet suurelle osalle suomalaisia tuntemattomiksi. Kuitenkin alueen syrjäisyydestä huolimatta alueella tapahtui varsin erikoisia tapahtumia.

Pielisjärvi ja Lieksa olivat erityisessä asemassa maamme puolustus suunnitelmissa. Lieksan keskusta-alue oli muodostunut kauppalaaksi vuonna 1936 ja sitä ympäröi laaja Pielisjärven pitäjän alue. Alueen erityisasema johtui rautatiestä. Se oli Lieksan kohdalla lähimpänä valtakunnan rajaa kuin missään muualla valtakunnan alueella. Tämä muodosti suuren sotilaallisen uhan. Sitä lisäsi vielä tietoisuus kahden suhteellisen hyväkuntoisen vanhan kauppapattien johtavan rajalta aina Muurmannin radalle saakka. Arvioitiin, että Lieksan suuntaan voisi hyökätä rykmentin (3000-4000 miestä) vahvuinen vihollinen. Talvisodan puhjettua todettiin, että Lieksan suunta oli ainoa, jossa arvio hyökkäävän vihollisen vahvuudesta piti paikkansa.

Yleisesti oli uskottu, että Suomi joutui talvisotaan valmistautumattomana ja yllättäen. Taisteluvälineiden ja varustuksen osalta asia olikin niin, mutta sotilastaitojen, harjoituksen ja koulutuksen osalta

oltiin valmiimpia kuin hyökkääjä. Oma sotilastiedusteluamme on myös syytetty siitä, että hyökkäys ja sen voima sekä suuntautuminen tulivat täytenä yllätyksenä. Voima varmaan tuli, mutta muuten oltiin hyvin tietoisia neuvostojoukkojen aikeista ja tilanteesta. Suomalaisilla oli käytössään vuonna 1938 valmistunut sotilastiedustelun kokoama laaja asiakirja, jossa oli kuvattu kaikki mahdolliset hyökkäysreitit huoltopaikkoineen. Tämä asiakirja oli tehty suunnilleen samalla tavalla kuin myöhemmin esiin tullut ja suuren kuuluisuuden saanut ”Puna-armeijan marssiopas Suomeen”.

Suurin syy siihen, että sotaan jouduttiin puutteellisin asein ja varustein oli suomalainen hyväuskoisuus; luotettiin ja uskottiin loppuun saakka Kansainliiton voimaan ja Neuvostoliiton kanssa tehtyihin sopimuksiin. Myös armeijan varustamisessa säästettiin ja viivyteltiin.

Valmistautuminen sotaan

Karjalan Ryhmä (P-KR), jonka komentajaksi määrättiin Joensuun Rajavartioston komentaja everstiluutnantti E. Raappana ja hänen apulaisekseen kapteeni A. Hirva.

Perustetut taistelujoukot olivat Erillinen Pataljoona

na 12, Erillinen Pataljoona 13 (runkona Lieksan rajakomppania), Pohjois-Karjalan Ryhmän ensimmäinen Täydennyspataljoona, Neljäs Erillinen Kenttätykkipatteri (tykit 76 mm:n kevyitä vuoritykkeitä) sekä erikoisjoukot. Lisäksi muodostettiin esikunta- ja huoltojoukot. Joukkojen kokonaisvahvuus Lieksan Harjoituskeskuksessa oli noin 5000 miestä. Se oli kolminkertainen määrä verrattuna yleensä rajapitäjien joukkojen määriin.

Sodan uhka ja sen alkaminen

Sodan uhkan jo ollessa ilmeinen partioita ei saanut suunnata aivan rajalle provokaatioiden välttämiseksi. Tilannetta rajalla käytiin katsomassa salaa ja vain rajamiesten toimesta. Neuvostojoukot puolestaan harjoittelivat ja ampuivat omalla puolellaan rajaa ja heittelivät keppejä ja muuta roinaa Suomen puolelle. Ei tiedetä, oliko tällainen toiminta humalassa uhoamista vai käskettyä härnäystä.

Marraskuun lopussa 1939 Neuvostoliitto syytti Suomea Mainilan laukauksista ja katkaisi diplomaattiset suhteet sekä irtisanoi hyökkäämättömyyssopimuksen Suomen kansa.

Talvisodan ensimmäinen taistelu

Inarin vartioasemalla Pielisjärvellä säikähdettiin vihollisen vilkkaaseen toimintaan kello kuuden jälkeen. Rajalla ollut parivartio, reserviläiset Tauno Oinonen ja Pekka Nevalainen ryntäsivät vartiolle ilmoittaen neuvostojoukkojen ylittäneen rajan nelijonossa marssien.

Rajavääpeli Sajanto lähetti aluksi rajamiespartion Kallionpää-Moisander tarkistamaan tilanteen. Piti saada varmuus siitä, olivatko rajan ylittäneet todella neuvostojoukkoja vai jokin muu ryhmä. Tiedustelijat ehtivät kulkea kilometrin verran rajaa kohti, kun huomasivat marssivien neuvostojoukkojen kärjen. Hyökkääjät marssivat suljetussa muodostelmassa rotanhäntäpistimellä varustettu sotilaskivääri olkapäällä. Mikko Kallionpää lähti nopeasti ilmoittamaan rajavääpeli Sajannolle tilanteesta.

Inarin vartioasemalle sijoitettu henkilöstö lähti avorivissä kohti rajaa, Sajannon ryhmä tien eteläpuolella. Mikko Kallionpää eteni ketjun ensimmäisenä miehenä tien pohjoispuolella. Hetken edettyään hän huomasi hahmon, joka seurasi hänen aikaisemmin tekemiään jälkiä. Hahmo osoittautui viholliseksi. Mikko suojautui lumeen puun taakse ja siinä vaiheessa kun vihollisen asepiipun reikä osoitti häntä kohti, ampui hän yön seutuville. Vihollinen kaatui siihen paikkaan. Tämä oli ensimmäinen Suomen alueella talvisodassa kaatunut neuvostosotilas.

Taisteluiden alkaessa monet erämaatalojen asukkaat jäivät paikoilleen, koska eivät olleet saaneet tietoa sodan alkamisesta. Kun asia heille viimein selvisi, suurin osa pääsi pakoan erämaiden kautta kulkien. Osa jäi vihollisen käsiin ja osa noudettiin partioiden toimesta myöhemmin.

Arvokas sotasaalis Kivivaarassa

Kivivaaran vartioasema sijaitsi vajaan sadan metrin päässä valtakunnan rajasta Repolaan johtavan vanhan kauppapattien varrella. Talvisodan alku täällä oli erikoinen ja onnekas. Ensimmäisessä taistelussa kaatuneelta viholliselta saatiin sotasaaliina koko Suomen puolustustaistelun kannalta elintärkeä suunnitelma. Sodan alkaessa vartioasemalla oli neljä miestä, pääosan (joukkueen verran) ollessa noin kahden kilometrin päässä Kivivaarassa.

Vihollinen yritti kaapata vartioaseman miehistön, mutta yllätys ei onnistunut, sillä vartiomiehet pääsivät taistellen murtautumaan osaksi Neuvostoliiton alueen kautta. Taistelussa kaatui muutama vihollinen. Yhden kaatuneen vihollisen päällystävän povitaskusta saatiin kartta- ja asiakirjakäärö, joka osoittautui myöhemmin maamme kannalta jopa elintärkeäksi. Ilmakuvakartassa oli piirretty Neuvostoliiton suunnitelma Suomen katkaisusta Kuhmon, Suomensalmen ja Sallan suunnilta Oulun-Tornion alueille. Tämä strateginen suunnitelma joutui heti sodan ensimmäisenä päivänä suomalaisen sodanjohdon käsiin, mikä osoittautui yhdeksi koko

Neuvostoliitto halusi valloittaa Suomen

”Venäjän johto halusi valloittaa Suomen vuonna 1939. Niinpä se suoritti pitkäaikaisia ja hyvin laajamittaisia valmisteluja sotaan varten. Suomen itärajan lähistöllä Venäjän puolella rajaa oli hyvin vähän ja huonoja teitä, minkä vuoksi Venäjä rakensi Suomen rajan suuntaan suuren määrän uusia teitä ja rautateitä. Lisäksi he rakensivat huoltokeskuksia ja kuljettivat materiaalia usean kuukauden aikana valmiiksi tulevaa hyökkäystä varten.

Suomen sodanjohdolla ei ollut tietoa uusista teistä ja pitkään jatkuneista kuljetuksista sekä keskityksistä. Siksi Talvisodan alussa tuli yllätyksenä, että Venäjä kykeni hyökkäämään niin suurin joukoin myös Laatokan pohjoispuolisilla alueilla. Joukkoja Suomen suuntaan keskitettiin jo keväällä 1939. Samoin perustettiin uusia joukkoja Suomen rajan läheisyyteen.

Suurin osa joukoista sai keskityskäskynsä ja lähti liikkeelle syyskuun alkupuolella 1939. Venäjän suunnitelmissa oli valloittaa Suomi – ja sitä suunnitelmaa pyrittiin toteuttamaan vääjäämättömästi. Oli siis ihan sama miten Suomi menetteli eri neuvotteluissa, joten Suomella oli vain kaksi vaihtoehtoa – alistua tai taistella. Onneksi Suomi valitsi taistelun.

Jotkut jälkiviisastelijat yrittävät edelleen väittää, että Suomi olisi voinut välttää Talvisodan myöntymällä Venäjän vaatimuksiin. Olisiko ollut parempi joutua Venäjän miehittäjäksi kuten Virolle, Latvialle ja Liettualle kävi? Se olisi ollut vaihtoehto sodalle.”

19.9.2007 Juhani Putkinen

Molotov kansalaisilleen marraskuun 29 päivänä 1939:

”Neuvostoliiton kansalaiset!

Suomen nykyisen hallituksen meidän maallemme vihamielinen politiikka pakottaa ryhtymään viipymättömiin toimenpiteisiin taataksemme valtion turvallisuuden ulkoapäin.

Te tiedätte, että kahden viime kuukauden kuluessa on Neuvostohallitus käynyt kärsivällisesti neuvotteluja Suomen hallituksen kanssa joita se on nykyisessä levottomassa kansainvälisessä tilanteessa pitänyt minimaalisina maamme turvallisuuden ja erikoisesti Leningradin turvallisuuden takaamiseksi.

Suomen hallitus on näissä neuvotteluissa ottanut leppymättömän vihamielisen kannan meidän maahamme nähden. Suomen nykyiset vallanpitäjät sen sijaan että olisivat ystävällisellä tavalla pyrkineet löytämään pohjan sopimukselle, ovat ulkomaalaisten imperialistien, Neuvostoliiton-vastaisen vihan lietsojien mieliksi astuneet toiselle tielle. Kaikista meidän tekemistämme myönnytyksistä huolimatta, neuvottelut päättyivät tuloksettomasti. Nyt on tunnettua, mihin se on johtanut.

Mainilan laukaukset, lavastettu tilanne

Neuvottelujen päätyttyä marraskuussa tuloksettomina Neuvostoliiton poliittinen painostus Suomea kohtaan lisääntyi. Lopulta Neuvostoliitto lavasti 26. marraskuuta 1939 Mainilan laukaukset, joilla Neuvostoliitto perusteli sotaan puolustuksellisenä toimenpiteenä. 28. marraskuuta Neuvostoliitto sanoutui irti hyökkäämättömyyssopimuksesta ja katkaisi diplomaattisuhteet maiden väliltä 29. marraskuuta.

Sotilaallinen ja poliittinen hyökkäys

Vihollisen tykistö avasi tulen Karjalankannaksella kello 6.50. Ensimmäisen päivän aikana Neuvostoliiton ilmavoimat pommittivat Suomessa 16:ta paikkakuntaa. Neuvostoliiton ulkoministeri Vjatšeslav Molotov piti radiopuheen ja kertoi, että neuvostohallitus oli käskenyt puna-armeijaa varmistamaan Neuvostovaltion ulkoisen turvallisuuden.

Vihollisen tavoite vallata koko Suomi

Neuvostoliiton strategiana oli hyökätä Suomeen kuudesta itärajan kohdasta: Karjalankannas, Laatokan Karjala, Kuhmo - Lieksa, Suomussalmi, Salla ja Petsamo.

Päätaavoite oli Karjalankannaksella, josta piti edetä Viipuriin ja edelleen Helsinkiin. Toinen tärkeä suunta oli Laatokan Karjala, josta tavoitteena oli uhata Karjalankannasta ja Etelä-Suomea. Kolmas tavoite oli katkaista Suomi kapeimmasta kohdasta ja edetä Ouluun. Lapissa piti edetä Sallan kautta Rovaniemelle ja edelleen Ruotsin rajalle. Petsamo tavoiteltiin lähinnä malmivarojen ja sataman vuoksi.

SA-kuva: Perustuu Markku Onttoson dokumenttisarjaan *Talvisodan henki*

Talvisodan Viisikon linjan taistelujen muistomerkki Lieksan Hattuvaarassa. Vihollisen hyökkäys pysähtyi lopullisesti tähän linjaan.

Talvisodan puolustuskalustoa: Kasapanos, käsikranaatit ja polttopullo olivat tärkeitä aseita vihollista vastaan.

Erillinen pataljoona 11 ja osasto Julkunen viivyttivät Iomantsissa puna-armeijan 155. Divisioonan 18 000 sotilasta lähes kahden viikon ajan. Osastojen muistomerkki pystytettiin Koitajoen Kallioniemeen 30.11.2007. Taistelukentän lumen värisen muistomerkin ”Kuoleman joki” on suunnitellut Iomantsin sotahistoriallisen työryhmän rajamiesjäsen Jouni Peltola. Muistomerkki toteutuksesta on vastannut Otso Nygrénin organisoimana Iomantsi-Seura ja Mekrijärven seudun kyläyhdistys

Talvisodan henki ja vuosisadan pakkanen

Suomalaisten hyvä improvisointikyky, sisukka, torjuntavälineistön (polttopullot, kasapanok) sitoutuminen tiestöön muuttivat tilanteen suomen itseluottamusta.

Sota tunnetaan erityisen vaikeista talviolosuhteista, Pun-armeijan valtavista miestappioista hengestä. Länsimaiden lehdistö seurasi sotaan taikaa tuli kansainvälisestäkin tunnettuja.

Talvisodan hengellä tarkoitetaan kansallista yhtäjäsenä. Tämä henki mahdollisti murtumattomuuden.

Muiden valtioiden roolit talvisodassa

Suomi sai paljon myötätuntoa ennen talvisotaa neuvostovastaisuutta maailmalla. Tärkeintä apua kommunistisia lehtiä lukuun ottamatta Suomen Kansainliitto kutsuttiin joulukuun alussa koolle Neuvostoliiton hyökkäystä. Suomi ei hyötynyt Kansainliitosta.

Pohjoismaat

Pohjoismaat, eritoten Ruotsi, tuki Suomea sodan sotaan yli 8 260 ruotsalaista ja 725 norjalaista. Ruotsin ilmavoimista ja nämä 12 hävittäjäkoneita. Virallisesti Ruotsi ei kuitenkaan hävittäjäkoneista.

Ruotsi oli ennen sotaan sitoutunut muun muassa sotatilanteessa. Sodan syytessä Suomen pyynnön oli puolustettava itse Ahvenanmaata. Ruotsin työtä nähdä kautta Euroopan.

Suomen armeijan vahvuudet ja heikkoudet

Suomen armeijalla oli puolellaan maaston tuntemus, kovassa pakkasessa ja lumisessa maastossa. Erityisesti Laatokan pohjoispuolella, noin tuhat kilometriä oli harvoja teitä ja vähän asutusta. Suomen salakamiina. Hyökättiin saarrostavasti, puolustauduttuaan vahvuus oli myös radiotiedustelu eli vihollisen salakirjoitussanomien avaaminen.

Puna-armeijan vahvuudet ja heikkoudet

Puna-armeijalla oli musertava kalusto- ja miehenä Lisänä olivat panssarivaunut ja lentokoneet. Puna-joukoin uraata huutaen.

Puna-armeijalla ei ollut Suomeen hyökätessä toivotulla tavalla. Jouduttiin hytisemään maakuution ääressä, koska suomalaiset olivat polttaneet Helsingin valloituksesta kaavailtiin 60-vuotisla lopulla Suomea vastassa oli miljoona miestä, 1 panssarivaunua ja 3 253 lentokonetta

LAURI TÖRNI suuri taistelija

Ammattisotilas, Mannerheim-ristin ritari Lauri Törni eri lipun alla. Talvisodassa Lauri Törni toimi pateri everstiluutnantti Martti S. Nurmen Jääkäripataljoonan Törni nimitettiin Mannerheim-ristin ritariksi no maine oli kova Suomessa ja vihollisen puolella maksamme hänestä kolme miljoonaa Suomen markkaa

Rauha

Suomen hallitus ja ulkoasiainvaliokunta hyväksyi rauhansopimuksen 11. maaliskuuta. Moskovan rauhansopimuksen 11. maaliskuuta 1940. Taistelutoiminta rintamilla päättyi kello 10:45 neuvostojoukkojen tykistövoimakkaita tulen suomalaisten aseisiin. Keski- ja etelä-Suomen puhtaaksi kostotoimeksi. Satoja s

tautoivat suomalaisia

uus, motti- ja joukko-osastojen paloittelutaktiikka nopea kehittäminen, mutta myös vihollisen suomalaisille edullisemmaksi kohottaen sotilaiden

teista, sillä talvi 1939–1940 oli vuosisadan kylmä, suomalaisten mottitaktiikasta sekä talvisodan alkasti, joten termeistä sisu ja Molotovin cocktail

tenäisyyttä, joka mahdollisti Suomen omalta osaltaan suomalaisten vastarinnan

ja sodan alku synnytti suurta ja Suomi sai kansainväliseltä lehdistöltä ollen puolella.

Suomen ehdotuksesta käsittelemään kokouksesta mutta Neuvostoliitto erotettiin

ssa. Ruotsista saapui vapaaehtoisena Apuun kuului myös 12 hävittäjäkonetta ja 4 0. tammikuuta 1940 lähtien. Koneet tulivat tta olivat kolmasosa Ruotsin ilmavoimien aan tukenut Suomea millään tavoin. sa hoitamaan Ahvenanmaan puolustuksen öt asiasta kaikuivat kuuroille korville. Suomen vly asenne naapurimaataan kohtaan aiheutti

emus sekä taito liikkuu, majoittua ja taistella ityisen merkittäviä edellä mainitut taidot ometriä pitkällä erämaa-alueella, jossa isia aseita olivat sukset, ahkio, telta ja uttiin kun oli pakko. Suomalaisten merkittävä radioliikenteen sieppaus, paikantaminen ja

ylivoima. Varsinkin tykistö oli tehokas ase. na-armeijan taktiikka oli hyökätä suurin

än talvivarusteita, eikä huolto toiminut opissa ja lämmittelemään avotaivaan alla neet kaikki rakennukset. hjaa (21. 12. 1939) Stalinille. Sodan l 266 tykkiä ja kranaatinheitintä, 2 998

Törni ehti palvella uransa aikana kolmen artionjohtajana ja komppanian vt. päällikkönä joona 4:ssä. o. 144, ja ylennettiin kapteeniksi. Törnin a. "Tuokaa Törni elävänä tai kuolleena, markkaa", Moskovan Tiltu lupasi.

syivät Neuvostoliiton laatiman rauhansopimus allekirjoitettiin illalla 12. äättyi seuraavana päivänä asteittain klo 11 ja kranaatinheittimistö avasivat vielä yllättäen tyksillä ei ollut sotilaallista päämäärää, joten suomalaisia kuoli tai haavoittui vielä.

Lähde: Wikipedia

Kartat: Tauno Oksasen talvisotaa käsittelevästä kirjasta.

Sotahistorioitsija kapteeni evp Tauno Oksanen esittelee Inarin vartioaseman ja rajan tapahtumia talvisodan alussa talvella 1939. Arkistokuvat: Raine Turunen

Viisikon puolustuslinja talvella 2009. Taustalla osa rinteeseen rakennettua puista panssariestettä.

Alla kivisiä panssariesteitä Lieksaan johtavan tien varressa.

TALVISOTA PIELISJÄRVELLÄ jatkoa sivulta 9

sodan ajan tärkeimmistä sotasaaliista.

Kuhmon ja Pielisjärven puolustajat eivät aikaisemmin tienneet, että Suomen katkaisun painopiste oli suunniteltu kyseiselle alueelle. Myöhemmin saadut arkistotiedot osoittivat, että Repolan suunnalle oli suunniteltu Erikoisarmeijakunta, jonka olisivat muodostaneet 54. ja 44. Divisioona vahvennuksineen. Tällä ”nyrkillä” oli tarkoitus iskeä nopeasti Kuhmon ja Lieksan kautta Kajaaniin ja sieltä edelleen Ouluun. Vihollisen suunnitelmana oli vallata Lieksa 6.12. ja olla Nurmeksessa 10.12. Nämä tiedot saatiin joulukuun 7. päivänä Kaksinkantajan suunnalla kaatuneelta neuvostoupseerilta saaduista asiakirjoista.

Ukrainalainen ”Sininen divisioona” jäi Puolan valtauksen jälkeen vielä pitkäksi aikaa juhlimaan, joten se ei ehtinyt talvisodan alkuun mennessä keskitysalueelleen Repolan länsipuolelle.

Taistelu Viisikon ja Puuruun taisteluasemista

Vihollisen ylitettyä valtakunnan rajan sekä Inarin että Kivivaaran suunnalla, suomalaisjoukkojen piti voimakkaan ja ylivoimaisen vihollisjoukon edessä taistellen ja välillä perääntyen siirtyä taaempaan oleviin parempiin puolustusasemiin.

Inarin suunnalla joukkomme (tässä vaiheessa kokonainen pataljoona) ryhmittivät Hattuvaaran Viisikon puolustusasemaan, mihin vihollisen hyökkäys oli päätetty lopullisesti pysäyttää. Samalla aloitettiin vilkas partiointi vihollisen yhteyksille tuhoten nopein iskuin nuotioilla kylmissään värjötteleviä sotilaita vastaan. ”Valkoinen kuolema” iski päivittäin tehokkaasti.

Joulukuun yhdeksäs päivä oli ratkaiseva koko Pielisjärven rintamalla. Neuvostojoukot olivat päättäneet murtaa puolustuksen sekä Kivivaaran että Inarin suunnalla, koska sodalle asetettu aikataulu oli myöhässä. Ratkaisevaksi tarkoitettu hyökkäys alkoi samanaikaisesti molemmilla tahoilla tien suunnassa edeten käyttäen kärkenä panssarivaunuja.

Puolustajilta puuttui varsinainen panssarintorjuntakalusto, mutta teiden suunnassa eteen työnnetty naamioidut 76 mm:n kevyet kenttätykit saattoivat ampua suora-ammuntana putken läpi tähdäten. Viisikon puolustusaseman eteen tuhoittain tällä tavoin kaksi panssarivaunua ja Puuruun puolustusasemien eteen seitsemän vaunua. Vaunujen tuhouduttua vihollisen eteneminen tyrehtyi, joten puolustajat saivat selvän torjuntavoiton, eikä läpimurto onnistunut seuraavina päivinä.

Kun vihollisen eteneminen oli saatu pysäytettyksi, kiihdytettiin partiointia ja hyökkäyksiä vihollisen huoltoreittejä ja sen varteen majoittuneita joukkoja vastaan. Samalla partiot polttivat suojaa antavia rakennuksia.

Heinäjoen mottitaistelu

Vihollisen hyökkäysten tyrehtyttyä Inarin suunnalla Er.P. 13:n ensimmäinen komppania sai käskyn siirtyä Viisikosta pohjoiseen Nurmijärven suunnalle, tavoitteenaan torjua Kuhmon suunnasta etenevän vihollispataljoonan pääsy Puuruun puolustajien selustaan. Siirto tapahtui lähes 40 asteen pakkasessa. Oli ihme, ettei komppania menettänyt miehistöään paleltuneina matkustettuaan 60 kilometriä kuorma-autojen avolavoilla.

Komppanian saavuttua Nurmijärven alueelle saartoa yrittänyt vihollinen oli pysähtynyt yöleiriin Heinäjoen maastoon noin kahdeksan kilometrin päähän Nurmijärven kylästä. Nyt oli vastatoimenpiteillä kiire. Vihollista vastaan lähdettiin luutnantti Elsisen johdolla metsien kautta. Kosketus viholliseen saatiin ja taistelu elämästä ja kuolemasta alkoi. Tappioita tuli kummallekin osapuolelle, joten piti palata Nurmijärvelle valmistautumaan uuteen hyökkäykseen.

Uusi hyökkäys aloitettiin nyt saarretun vihollisen kimppuun 20.12.. Mukana olevien muutamien kranaatinheitinten tekemien hyvien osumien jälkeen vihollispataljoonan lähes koko johto kaatui tai haavoittui. Pakoon lähteneiden matka katkesi Kylyvaarassa paluureitin katkaissien suomalaisten tuleen. Vihollinen menetti kaatuneina 300 miestä, 70 jäädessä vangiksi. Muut pakoont päässeet hoiti pakkasen. Pataljoona tuhoutui näin ollen lähes kokonaan Heinäjoella.

Vihollisen hyökkäysten tyrehtyttyä, neuvostojoukkojen irtauduttua taistelusta ja näiden vetäytymisen jälkeen talvisodan loppuvaiheet Kivivaaran ja Inarin suunnalla kuitataan Pielisjärven sotahistoriassa lyhyesti: ”Pielisjärven suunnalla partio toimintaa”. Heti joulun jälkeen radiossa voitiin ilmoittaa koko kansalle ja ulkomaisille lehtimiehille: ”Pielisjärvellä joukkomme ovat pakottaneet vihollisen peräytymään takaisin rajan taakse”.

Lopuksi

Aktiivisella sissitoiminnalla ja partioinnilla oli suuri merkitys Talvisodan torjuntavoittoon Pielisjärvellä. Maantieteelliset ja paikalliset olosuhteet käynnistivät sissitoiminnan, olivathan sotilaamme maaston tuntevia, kovaan työhön ja metsässä liikkumiseen tottuneita, fyysisesti ja henkisesti vahvoja miehiä

Heti sodan alussa havaittiin, että näitä partiointiin kykeneviä erikoisosastoja todella tarvittiin. Niinpä pataljooniin perustettiin tiedusteluosastoja. Hyvänä esimerkkinä tästä voidaan mainita Pielisjärven rajajoukkopohjainen ErP 13. Nuorimmista ja riuksimmista miehistä koottiin ns. Osasto Tolviainen, jonka vahvuudeksi tuli 50-60 miestä. Myöhemmin se vahvistui 75 mieheksi.

Partioita lähetettiin vihollisen selustaan päivittäin, aina 20 kilometrin syvyyteen saakka. Sotapäiväkirjojen mukaan pelkästään joulukuun 7.-17. päivän välisenä aikana lähetettiin 34 tällaista partiota. Sissipartioinnin lisäksi suoritettiin myös tiedustelu-, varmistus- ja väijytyspartiointia.

Lähde: Sotahistorioitsija Tauno Oksasen kokoama aineisto Raine Turunen

TALVISODAN SYTTYMISESTÄ 70 VUOTTA MUISTOTAPAHTUMIA LIEKSAN INARISSA 30.II.

Inarin tilaisuuksien järjestelyistä vastasivat Lieksan rajavartioalue ja Lieksan Sotiemme veteraanit -yhteistyötoimikunta.

Sivun aineisto ja kuvat: Raine Turunen

Kuvassa siirrytään kylätalolta seppeleen laskuun ja hartaustilaisuuteen Viisikon muistomerkillä.

Muistotapahtuma alkoi Hatunkylän kylätalossa klo 10.00 Majuri **Joutjärvi** (edessä oikealla) toivotti vieraat tervetulleeksi ja kertoi päiväohjelmasta.

Hartaustilaisuudessa puhunut pastori **Penna Parviainen** totesi kuuluisan talvisodan hengen olleen ratkaiseva voima taisteluissa. - Koti, uskonto ja isänmaa ovat ajankohtaisia asioita tänäkin päivänä, Parviainen totesi.

Kuvassa oikealla **Rauno Suhonen** (vas.) esitteli talvisodassa käytettyjä varusteita ja aseita. Asu oli tunnetusti hyvin kirjava, heikoimmillaan vain kokardi hatussa. Kuvan taistelijoitten varustus oli suojeluskunnan miehillä.

Muistotulet ja kunniavartio Viisikon muistomerkillä.

Sotahistorioitsija **Tauno Okanen** kertoi talvisodan eturintaman muistomerkillä Inarissa, mitä 30.11.1939 aamun tunteina rajan tuntumassa tapahtui.

Talvisodan ensimmäisen päivän aamuna kaatuneen suomalaisen sotilaan muistomerkillä laski seppeleen **Esa Muikku**.

Viisikon muistomerkillä laskivat seppeleen vasemmalta lukien **Kari Pippola, Esa Muikku ja Viljo Keronen**.

14.Divisioonan perinneyhdistyksen Lieksan alaosasto järjesti myös talvisodan alkamisen muistotilaisuuden Raappana-puistossa Lieksan Partalanmäellä.

Piomantsin Kallioniemen muistomerkillä puhui sotilaspastori **Juha Eklund**.
Kuva: **Armas Härkönen**

TALVISODAN ALKAMISEN MUISTOTILAISUUS TAPIOSSA

Joensuun Reserviupseerit järjestivät Pohjois-Karjalan Maa-kuntakomppanian avustuksella maanantai-iltana veteraanien kunniaksi talvisodan syttymisen muistotilaisuuden elokuvateatteri Tapiossa. Paikalla oli täysi sali yleisöä.

Valtiohallan tervehdyksen toi puolustusministeri **Jyri Häkämies**, joka puheessaan kiitti veteraanisukupolvea uhrautumisesta sotien aikana. Juhlapuheen piti Pohjois-Karjalan Aluetoimiston päällikkö everstiluutnantti **Jouni Mattila**.

Kuvassa vasemmalta: puolustusministeri **Jyri Häkämies**, Yrjö **Makkonen** JoeRun sihteeri, **Antti Eteläpää** JoeRun puheenjohtaja sekä **Pekka Ravi** kansanedustaja.

Seppo Laitinen kutsutti **Nurmeksen RU:n** kunniapuheenjohtajaksi

Nurmeksen Reserviupseerit ry kutsui syyskokouksessaan yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi 1.1.2010 alkaen varatuomari, reservin majuri **Seppo Laitisen**.

Laitinen on ensimmäinen kunniapuheenjohtajan tehtävään valittu henkilö yhdistyksessä.

Talvisodan muistoja Ilomantsista

2

TUONELAN JOEN LAUTTURIT

Kuopiossa lokakuun puolivälissä vuonna 1939 perustettu XIII/KT-Pr siirrettiin kuorma-autoilla itsenäisyyspäivänä Joensuusta Ilomantsiin. Osaston komentajana toimi kapteeni **T. Vaalivirta**. Ensimmäinen komppania siirtyi välittömästi Kallioniemeen, ja sieltä Koitajoen yli Kivikon viivytävän komppanian avuksi Lehtovaaraan. Muu osa pataljoonasta oli kuljetettu aluksi Oinassalmelle, mutta joulukuun 7. päivänä se siirrettiin Kallioniemeen, jossa se otti rintamavastuun.

Edellisessä sotasarjan osassa jäätin siihen, kun joulukuun 9. päivän illalla noin komppanian suuruinen vihollisosasto soluttautui Linnalammen kohdalla puolustavan XIII/KT-Pr:n kolmannen komppanian varmistusketjun läpi Koitajoen länsirannalle. Samana iltana vihollinen avasi tulen Tetrilammen kohdalla vääpeliä ja kahta sotamiestä kohti heidän matkatessaan hevospöydillä päivärahojen maksuun. Vääpeliin osui ja hän tipahti reestä, mutta sotilaat pelastuivat hevosen pistäessä kunnan raviksi. Apuun hälytettiin kirkonkylältä levossa olevasta 12. kenttätydennyspataljoonasta kaksi joukkuetta, ja vielä seuraavana aamuna kaksi ja puoli joukkuetta. Näin ”puntit” olivat tasan ja kapteeni Vaalivirta saattoi ilmoittaa puolen päivän paikkeilla esikuntaan, että Linnalammen maastossa ollut vihollinen on tuhottu. Myöhemmin selvisi, että kaatuneita vihollisia oli ollut yli 200, joukossa muun muassa kranaatinheitimen tulenjohtue. Saaliiksi saatiin neljä konekivääriä, yksi pikakivääri ja useita kiväärejä. Lisäksi taistelusta saatiin kaksi vankia. Tässä taistelussa puna-armeijan sotilaat kävivät kaikkein lähimpänä Ilomantsin kirkonkylää. Kaatuneita on haudattu useisiin paikkoihin taistelualueelle.

Parissavaaraan jo pesiytynyt puna-armeijan jalkaväkirykmentti 786 yritti näinä päivinä sitkeästi ja useista kohtaa Koitajoen ylitse. Joulukuun 10. päivän iltana rynnistettiin Kallioniemen lossin eteläpuolelta. Hyökkäys lyötiin takaisin ja asemien eteen jäi 35 kaatunutta. Joulukuun 11. päivä alkoi tykistö- ja kranaatinheitintulella. Hyökkäystä yritettiin päivemmillä Kallioniemen pohjoispuolelta. - Viholliselta jäi jälle 134 kaatunutta, todetaan sotapäiväkirjassa.

Vielä iltamyöhällä konekivääreine vahvistettu joukkue yritti hyökätä Särkän lossin kautta, mutta lyötiin takaisin. Sotapäiväkirja kertoo, että kello 23.50 on vihollisia todettu Särkän lossin torpassa, jonka luona käyty tulitaistelu. Tiedustelupartio lähetetty Piitsonpuron länsipuolelle Ahvenjärven suuntaan.

Hyökkäysvaunuja Oinassalmella

Möhkön suunnassa Erillinen Pataljoona 11 oli miehittänyt Oinassalmen asemat aamuyöllä 10. joulukuuta, mutta siirtyi aamulla lepoon taaemmaksi. Konekiväärikomppania asetui Taivallampea vastapäätä maantien eteläpuolelle, ja muu pataljoona noin puolen kilometrin päähän Taivallammen itäpuolella sijaitsevaan tiheään metsikköön tien pohjoispuolella.

- Kymmenen vuorokauden yhtämittainen sotiminen oli väsyttänyt pataljoonamme niin paljon, että väsyneimmät ampuivat männyn kakkuroita. Pataljoonamme komentaja sanoi vain meille, jotta venäläinen tekee kahdeksantuntisia päiviä, mutta me kaksikymmentäneljätuntisia. Oli ainainen kiire. Pääsimme kuitenkin Oinasvaaran maastoon hetkiseksi lepäämään - vuoron perään - minkä vartio- ja partiointitehtävät kulloinkin sallivat, kertoo **V. Kareinen**.

Rintamavastuu Oinassalmen lohkolle oli siirtynyt joulukuun 10. päivänä Kenttätydennyspataljoona Viidelle. Joulukuun 11. päivän aamuna pataljoonasta ilmoitettiin, että kaksi vihollisen hyökkäysvaunua on tunkeutunut Oinassalmen sillalle. Molemmat vaunuista saatiin kuitenkin noin puolen tunnin kuluessa tuhoutuiksi.

Puolen päivän jälkeen ilmoitettiin, että vänrikki Helongon partio on havainnut noin 300 vihollisotilaan päässeen läpi Kasinjärven Viitarannasta. Osastoa ei kuitenkaan päivän tiedusteluilla löydetty. Myöhemmin kävi selville, että tämä paljon huolta ja joukkojen sitoutumista aiheuttanut huhu oli aivan perätön. Lopulta otaksuttiin, että näillä tienoilla oli nähty maastossa linnoitustöissä olevia työvelvollisia.

Lähde: Ilomantsin sotahistorian työryhmän Internetsivut, Viljo Vestmanin kooste, sekä ”Riistavedeltä rintamalle” - kirja, Viljo Holopainen.

TAKAISIN MÖHKÖÄ KOHTI

Heti kun viivytävät joukot olivat vetäytyneet Oinassalmelle, Ilomantsin suunnan komentaja, eversti Paavo Talvela vaati Möhkön valloittamista takaisin. Hyökkäyskäsken saivat Erillinen pataljoona 11 joka oli juuri päässyt lepoon, sekä Kenttätydennyspataljoona V., joka oli ottanut rintamavastuun Oinassalmen lohkolle. Puoliltapäivän joulukuun 12. päivänä lähtivät hyökkäykseen määrätty joukot liikkeelle. Erillinen pataljoona 11 johtajanaan majuri Nikoskelainen tien eteläpuolitse, ja kapteeni Ylinen tien pohjoispuolitse molemmilla tavoitteena Möhkön kylä.

Kello 16.30 viides kenttätydennyspataljoona saavutti Möhkön kylän laidan, jossa kävi tulitaistelua vihollisen kanssa noin tunnin ajan. Taistelu käytiin notkelmassa, joka oli auki vain takaa pataljoonan tulosuunnasta, ja jossa kolmella puolella oli nousevat rinteet. Näiltä suuntautui pataljoonaan vihollisen tuli. Pimeän tulon ja yhteysvaikeuksien takia pataljoona palasi omia jälkiään takaisin Oinassalmelle. Erillinen pataljoona 11 saavutti Möhkön menevän tien Rajavaaran itäpuolella, ja kuuli pohjoisesta taistelun äänet, mutta kun yhteydet eivät pelanneet mihinkään suuntaan, niin pimeän tullen pataljoona palasi jälkiään pitkin takaisin.

Eversti Talvela oli tyytymätön tulokseen, ja vaati että hyökkäys on uusittava seuraavana päivänä. Käskyn sai jälleen Erillinen pataljoona 11, jonka johtajaksi oli vaihdettu kapteeni Kivikko. Hän hyökkäsi edellisen päivän tapaan tien eteläpuolitse, kun taas

tien pohjoispuolella määrättiin hyökkäämään kapteeni Riitesuon komentama 12. kenttätydennyspataljoona.

Jälleen hukareissu

Käskettyyn aikaan aamulla ei hyökkäystä voitu aloittaa, koska Oinassalmen sillan luona kolisteli neljä vihollisen hyökkäysvaunua. Vaunut saatiin tuhottua valoisan tultua, ja kello 10 jälkeä pataljoonat lähtivät liikkeelle. 12.

Kenttätydennyspataljoona palasi kuitenkin jo kello 13 takaisin, koska oli kohdannut vihollisen kenttävarustetuissa asemissa noin kaksi kilometriä Oinassalmelta itään eikä päässyt eteenpäin. Lisäksi sen erään komppanian komentopaikalle tuli kranaatin täysosuma, jolloin pataljoonan kaasusuojele-upseeri kaatui ja kaksi muuta upseeria haavoittui. - Venäläiset ampuivat lyhyitä ja pitkiä, oikealle ja vasemmalle. Porilainen pataljoonankomentaja antoi käskyä keskellä tietä, johon tuli ammus. Luutnantti haavoittui sen verran, ettei päässyt liikkumaan. Ollessani tien varressa sain käsken huolehtia haavoittuneesta luutnantista. Hän toppuutteli toisella jalalla, kun vedimme häntä sillan takana olevaan sairausautoon. Samalla tuli komppanianpäällikkö ja sanoi, ettei pidä lähteä mihinkään hyökkäysjoukkueesta. Menin toisen joukkueen luo Petkelniemeen, kertoo Veikko Määttänen.

Erillinen Pataljoona 11 saavutti Möhkön menevän tien Rajavaaran korkeudella, mutta kun

TAIVASSALMEN TAISTELU

Joulukuun 10. päivänä 1939 oli kersantti **Niiranen** havainnut vihollisia ylittämässä vesistöä Nuorajärven eteläpuolella, mutta tähän ei oikein uskottu, koska mies oli kuumeessa. Kuitenkin partioita lähetettiin Kortelammen molemmin puolin pohjoisen suuntaan tehtävänä etsiä mahdollinen jotos. Partiot eivät löytäneet mitään, koska eivät menneet tarpeeksi kauas.

Heti tämän jälkeen havaittiin, että osa vihollisjoukosta oli pyrkimässä tielle Taivallammella. Eversti Ekholm oli hetkeä aikaisemmin matkallaan kirkonkylälle ohittanut paikan, ja kääntyi momentijoukkueen kanssa tutustumaan tilanteeseen.

Issonjärven kohdalla tuli vastaan kapteeni **Riitesuon** komentama oleva osasto, jolta tiedusteltiin paluun syytä. Hän kertoi kapteeni **Kivikon** ilmoittaneen että kaikki on selvää ja vihollinen lyöty. Muokonjärven lähellä havaittiin paikalla ryhmittäviä joukkoja molemmin puolin tietä. Samalla tuli paikalle Kivikko, jolta **Ekholm** tiedusteli, missä tuhottu vihollinen on. Kivikko ilmoitti että sitä parhailaan tuotaan. Saatuaan Kivikolta kuulla tien lähelle ryhmittäneiden joukkojen olevan pataljoonan reservin, joka on juuri lähdössä taisteluun, Ekholm suuttuneena huusi vihollisen pääsevän pakoon alkavan pimeyden turvin. Hän alkoi itse johtaa komppaniaa liikkeelle, mutta samassa toiselta puolen järven alkoi vihollisen tulitus ja Ekholm luovutti komentonsa Kivikolle.

Ensimmäisen komppanian päällikkö, luutnantti Toivo Kalainen on kertonut, että hän sai

Oinassalmen silta räjäytetään

Kirkonkylälle siirtyneet komentajat ilmoittivat tilanteesta eversti **Talvelalle**, joka antoi tiukan käsken tuhota tielle päässyt vihollinen - keinolla millä hyvänsä. Komentoporras lähti jälleen liikkeelle. Joukkoa kerättiin huolto- ja viestimiehistä, vastaantulijoista yleensäkin. Näin saatiin kasaan lähes 200 miestä. Osasto lähti 15. päivän puolella kello yhden maissa liikkeelle Taivallammelta tien kahta puolta Oinassalmelle päin päästen yön aikana etenemään Muo-

yhteydet takkuilivat edelleen, palasi kapteeni Kivikko kello 17 aikoihin komentopaikalle. Kivikon ilmoituksen mukaan hänen miehensä saivat tuhottua vihollisen kuormaston.

Kallioniemessä rauhallisempaa

Joulukuun 12. päivänä XIII/KT-Pr:n esikuntaan tuli Putkelan kylästä kotoisin oleva työmies Heikki Turpeinen, joka kertoi olleensa vihollisen vankina. Hän oli harhautunut 9. ja 10. päivien välisenä yönä käydyssä taistelussa, joka käytiin vihollisen tielle tunkeutunutta osastoa vastaan. Harhailtuaan aikansa Möhkön puolella, ja vietettyään yön eräissä autiassa torpassa hän lähti pyrkimään Oinassalmelle. Matkalla hän törmäsi vastaan etenevään vihollisketjuun ja katsoi parhaaksi antautua vangiksi. Turpeinen oli viety kuulusteltavaksi vastapuolen esikuntaan, joka sijaitsi noin kuuden kilometrin päässä Teppanan talossa. Siellä johtajat määräsivät hänet johdattamaan osastoja Jänis- Korpisaarten länsipuolelta, mutta hän kertoi tuoneensa viholliset saarten itäpuolitse. Kun viholliset lähtivät hyökkäämään ja saivat kosketuksen suomalaisiin, Turpeinen pisti ”ritolaksi” ja pääsi pakenemaan Putkelan suuntaan. Ensimmäiseksi kohdalle sattui kenttävartio, josta hänet neuvottiin pataljoonan esikuntaan.

Lähde: Ilomantsin sotahistorian työryhmän Internetsivut ja Viljo Vestmanin kooste.

konniemen esikunnan rinteeseen asti. Tässä yllätettiin esikuntaa jo tulittanut vihollisosasto. Sen tultua tuhotuksi todettiin esikunta tyhjäksi. Kapteeni **Ylinen** oli vetäytynyt taistelun alettua tien pohjoispuolella olevaan torppaan, josta puhelimen välityksellä johti Oinassalmen taistelua. Valmiiksi panostetun Oinassalmen sillan oli Ylinen antanut räjäyttää jo 14. päivän iltana kello 20.30.

V. Kareinen on muistellut, että heidän komppaniensa lähestyi Taivallammen eteläpuolitse erästä soraharjun päässä olevaa kukkulaa.

- Vasta lähietäisyydeltä havaitsimme vihollisen olevan harjulla asemassa. Saimme tulenavauskäsken ja harjulla syntyi liikettä, jopa muutamain trossut selvästi keikahtivat luodeistamme, hän kertoo.

Tulitaistelun jälkeen suomalaiset vetäytyivät jonkun matkaa taaksepäin.

- Kankaalla oli kuitenkin kaivautuneita venäläisiä, joten olimme vihollisporukan keskellä. Meni koko yö tilannetta selvitellessä. Joukot joutuivat huutelemaan tunnussanaa yön pimeydessä, ja siinä yön kuluessa vihollisetkin oppivat sen. Tunnussana oli ”Jäämeri”, ja sitä kuului joka puskaista mitä erilaisimmilla äänensävyillä ja -painoilla. Tilanne selvisi aamuun mennessä meidän eduksemme, kertoo V. Kareinen.

Lähde: Ilomantsin sotahistorian työryhmän Internetsivut ja Viljo Vestmanin kooste.

Sankarihaudoilla vasemmalta lukien kaupunginhallituksen puheenjohtaja Jouko Lösönen, asessori Hannu Komulainen Juankosken seurakunta., veteraanaisten edustaja Alina Lintu ja sotainvalidien edustaja Toivo Hakkarä.

Pohjois-Karjalan prikaatin vala Juankoskella

Pohjois-Karjalan prikaati ja Juankosken kaupunki järjestivät monipuolisen valapäivän 29.8.2009. Sotilasvalan tai vakuutuksen antoi 581 alokasta. Edellisenä iltana Juankoskella pidettiin maanpuolustusjuhla.

Prikaati on pitänyt valatilaisuuksia kummikunnissaan eri puolilla laajaa aluettaan. Tämä asettaa joukko-osastolle omat haasteensa. Kun tähän lisätään vielä valapäivän monipuolinen ohjelma eri toimintapisteissä ja näyttävä ohimarssi lippulinnoineen, valapäivästä muodostuu mittava juhlapäivä.

Juankoskella suotuisa sää hemmotteli niin 3000 - 4000 hengen valayleisön kuin sotilaiden joukon. Noin 5000 asukkaan Juankoski oli saanut asukaslukuunsa nähden poikkeuksellisen suuren paraatin yleisön.

Kunniakäynti ja seppelien lasku sankarihaudoilla aloittivat päivän virallisen yhteisen ohjelman. Ortodoksisen seurakunnan pastori Sulo Naakka puhui Sankarihaudoilla. Myös Lippulinna oli tapahtumassa mukana.

Valatilaisuuden puheessaan

prikaatin komentaja eversti Ville Hyvärinen painotti suomalaisten miesten ja naisten merkitystä vuosien 1939 - 1945 sodissa. Eversti Hyvärinen korosti, että sotilaallisen maanpuolustuksen uskottava ylläpito sekä kansan arvostus ja hyväksyntä tarvitaan. Se on ansaittava joka päivä. Yleinen asevelvollisuus on yksi maanpuolustustahtoa ylläpitävä ja kehittävä tekijä. Varusmiespalvelu on sen näkyvin osa.

Eversti Ville Hyvärinen kiteytti sanomansa alokkaille: ”Olette tähän mennessä saaneet oppia sotilaan perustietoja ja - taitoja. Olette suhtautuneet vastuuntuntoisesti sekä koulutukseen että saamiinne tehtäviin. Olette myös perehtyneet prikaatimme arvoihin. Toivon, että olette ymmärtäneet niiden merkityksen: - kunnioitus - toisia ja toisten työtä kohtaan, - vastuuntunto - itsestä ja muista, - yhteistyö - yhdessä olemme voimakkaampia.

Toivotan teidät tervetulleeksi korpisotureiden ja Karjalan Jääkärien katkeamattomaan ketjuun. Onnittelten teitä antamastanne valasta. Muistakaa valanne merkitys ja velvoitteet!”

Ruokailun jälkeen uudet jääkärit siirtyivät ansaitsemilleen lomille.

Pienimuotoisessa tilaisuudessa prikaatin edustajat kiittivät Juankosken kaupunkia ja muita osallistujatahoja hyvin hoidetuista järjestelyistä. Myös prikaati sai ansaitut kiitokset ja valapäivän onnistumisesta. Valapäivän tapahtumat tavoittivat arvokkaalla tavalla kaikki Talvi- ja Jatkosodan ajan naisten ja miesten jälkipolvet.

Raimo Vänskä

Lippulinna marssii joukko-osaston kärkenä. Valok. Heimo Konttinen.

sivistysjohtaja, kapteeni Arto Juntunen. Juntunen on käynyt läpi piirin puheenjohtajakierrot ja toiminut P-K:n Maakuntakomppanian päällikkönä. Hän on palvellut NATO -johtoisessa operaatioissa Bosnia-Hertsegovinassa sekä vierailut EU:n edustajana Libanonissa ja Namibiassa.

Juntusen esitys käsitteli lähinnä viimeksi mainittua aluetta, jossa hän turvasi rauhaa serbien, kroaattien ja muslimien välillä.

Esitys piti yleisön otteessaan, sillä Juntunen on armoitettu esittäjä: vakavana kuunneltiin osapuolten tekemiä kauheuksia ja välillä hauskat kommellukset saivat porukan höröttelemään. Jälkikeskusteluissa kaikki kiittelivät esitelmää ja esitelmöitsijää.

Kiteen Reserviupseerien puheenjohtaja yllil Raimo Liukku ojensi Arto Juntuselle kiteeläisen suuren ruisleivän kiitokseksi käynnistä.

Varsinaiset kokousasiat vedettiin nopeasti läpi Pentti

MARSKIN MALJA -TILAISUUDESSA 5.12. PALKITUT

RESERVILÄISURHEILULIITTO KULTAINEN ANSIOMITALI
Jaakko Leppänen

POHJOIS-KARJALAN RESERVIUPSEERIPIIRIN MITALIT
HOPEINEN ANSIOMITALI
Karkia Mikko ja Tolvanen Timo

PRONSSINEN ANSIOMITALI
Jokinen Tuukka, Ruotsalainen Marko ja Määttä Katri

RESERVILÄISLIITON ANSIOMITALIT ANSIORISTI
Eronen Väinö

KULTAINEN ANSIOMITALI
Issakainen Aimo ja Kiiskinen Ahti

HOPEINEN ANSIOMITALI
Hänninen Väinö, Turunen Osmo, Mattila Veikko ja Kinnunen Jorma

PRONSSINEN ANSIOMITALI
Heiskanen Matti, Matikainen Mika, Myllynen Antti, Naumanen Ilmari, Pitkänen Tatu, Pyykkö Jari, Takkunen Jorma ja Toivanen Raimo

POHJOIS-KARJALAN RESERVILÄISPIIRIN ANSIOMITALIT
HOPEINEN ANSIOMITALI
Turunen Unto, Kytölä Jari, Norismaa Harri ja Makkonen Yrjö

PRONSSINEN ANSIOMITALI
Parviainen Pasi

Suomen Marsalkka Mannerheimin perinnesäätiön sotahistorian palkinto 2010

Edistääkseen sotahistoriallista tutkimusta on Suomen Marsalkka Mannerheimin perinnesäätiö perustanut joka toinen vuosi myönnettävän sotahistorian palkinnon. Palkitukseksi voi tulla jo valmistunut merkittävä sotahistoriallinen tutkimus. Tutkimuksen edellytetään täyttävän tieteelliset kriteerit. Säätiöllä on myös mahdollisuus palkita poikkeuksellisen ansiokas ura sotahistoriamme tutkimuksessa. Kolmannen kerran sotahistorian palkinto myönnetään 4.6.2010. Palkintosumma on 5.000 euroa.

Kolmas Suomen Marsalkka Mannerheimin perinnesäätiön sotahistorian palkinto voidaan myöntää korkeatasoiselle vuonna 2008 tai myöhemmin valmistuneelle sotahistorialliselle tutkimukselle.

Hakemukset tulee toimittaa perinnesäätiölle 15.1.2010 mennessä. Hakemukseksi käy valmis sotahistoriallinen tutkimus / kirja liitettynä tekijän yhteystiedoilla. Työstä on toimitettava säätiölle viisi (5) kopiota.

Hämäläisen johdolla Raimo Liukun toimiessa sihteerinä.

Kiteen Reserviupseerien puheenjohtajana jatkaa Raimo Liukku, varapuheenjohtajaksi valittiin Seppo Kinnunen, muut hallituksen jäsenet Arvo Kinnari, Kyösti Hurskainen, Ari Karhapää, Reijo Kohonen jatkavat sekä uusina Pasi Raekorpi ja Mikko Makkonen.

Kiteen Reserviupseerien puheenjohtaja yllil Mika Matikainen jatkaa, varapuheenjohtajaksi valittaneen hallitusten järjestäytymiskokouksessa tammikuussa Pertti Varis, muut jäsenet Martti Eronen, Väinö Hänninen, Markku Hyvönen, Kauko Raekorpi, Iivari Silvennoinen ja Martti Väistö.

Toimintasuunnitelmapysyy lähes entisellään. Yhteistyötä Tohmajärven kanssa viritellään esim. jotosten osalta. Ensi vuosi on upseerien 65-vuotisjuhlavuosi ja reserviläisten 55-vuotisjuhla. Tapahtumat pidettäneen kesäkuun alussa

Veteraanien rantakala- saunailan yhteydessä.

Suunnitelmaan lisättiin myös sotahistoriallinen retki Raatteen tielle – Röhön rantaan jne.

Teksti ja kuva:
Reijo Kohonen

RIVI-ILMOITUKSET

PALKINTO-NURKKA, Innantie 1, 80260 JOENSUU, www.palkintonurkka.fi

Yllil Raimo Liukku ojensi Arto Juntuselle kiteeläisen suuren ruisleivän kiitokseksi käynnistä.

KITEEN RESERVILÄISKERHOJEN SYYSKOKOUS

Kiteen kerhojen syyskokous pidettiin Kiteen Seudun Osuuspankin kerhotiloissa, jonne tuli lähes tupa täyteen. Pankin toimitusjohtaja, yllil Ari Karhapää toivotti ko-

kousväen tervetulleeksi pankin tiloihin ja kertoili nykyisestä taloustilanteesta ja pankkipalveluista. Kokouksen puolesta piti Tohmajärven Reserviupseerien puheenjohtaja, rehtori ja

Talvisodan muistoja Ilomantsista

3

Talvisodan joulu

Vuonna 1939 Ilomantsin taistelupaikoilla jokaisessa yksikössä vietettiin jouluaatto joulun merkeissä sikäli kuin se oli mahdollista. Esimerkiksi kaikille annettiin puhtaat vaatteet. Kenttäpostin huonon toiminnan vuoksi kotoa lähetettyjä joulukirjeitä ja -kortteja sotilaat eivät saaneet, mutta jokainen mies sai joulupaketin tuntemattomalta lahjoittajalta tai sitten omaisiltaan. Paketit sisälsivät pieniä tavaroita, joita rintamalla tarvitaan, esimerkiksi kypärävillamyssyjä, kintaita, villasukkia ja saippuaa. Jokainen paketin saaja lupasi lähettää kiitoskirjeen paketin lähettäjälle. Pataljoonan pastori vieraili kymmenessä eri paikassa pitämässä jouluhartauksia. Useissa taloissa, teltoissa ja korsuissa laulettiin oman porukan kesken joululauluja. Myös komentajat vierailivat illan kuluessa miehistön majapaikoissa.

Taivallammen suunnalla vieraili pataljoonan pappina toimiva Enon kappalainen **Martti Ervola** sekä pataljoonan lääkäri **Heikki Savolainen**.

- Olihan se haikeata olla erossa perheestä, mutta johdattelemalla ajatukset velvollisuuksiin - niin kauan teillä on suojattu lies, kun on pystyssä yksikin mies - asenteet saatiin syntymään tilanteen vaatimalla tavalla, on Toivo Keltiainen muistellut.

Mainittakoon, että Joensuussa syntynyt lääkäri Heikki Savolainen oli myös huippu-urheilija. Jo talvisotaan mennessä hän oli kiertänyt kolmet olympiakisat, ja kerännyt niistä voimistelussa kaikkiaan kuusi mitalia. Kultakantaan hän pääsi sotien jälkeen Lontoon olympialaisissa vuonna 1948.

Kallioniemen suunnassa suomalaiset yrittivät joulukuun 22. ja 23. päivän välisenä yönä hyökätä Parissavaaraan sekä joen toisella puolella oleviin aseisiin, mutta vihollinen oli jo niin perusteellisesti linnoittautunut, että joukkojen piti peräytyä. Kaiken lisäksi henkilö- ja materiaalitappioita tuli melkoisesti.

- Joulu saatiin Ilomantsin rintamalla viettää heti Parissavaaran hyökkäyksen jälkeen kovan pakkasen vallitessa suhteellisen rauhallisissa merkeissä. Kaihoten muisteltiin ja kaivattiin kotijoulua, ja uskon, että kaipuu luonnehti joulun viettoa myös rintamamiesten kodeissa. Miten hän siellä voi, saadaanko koskaan enää viettää yhteistä joulua, kyseltiin, muistelee Viljo Holopainen.

Joulupäivänä satoi pommeja

Joulupäivänä 1939 Ilomantsin rintamalla oli aattoa enemmän toimintaa. Puolustajat saivat niskaansa muun muassa neljä tuntia tykistötulita. Iltapäivällä yhdeksän vihollisen pommikonetta lensi yli kirkonkylän pudottaen pommeja lähelle Osuuspankkia. Kauppias **Kurvisen** talo rikkoutui pahoin, Osuusliike Oman Avun pääty vahingoittui vähän, samoin muutamat ulkorakennukset kärsivät vaurioita. Kurvisen taloon majoittuneesta 12. kenttätydennyspataljoona ensimmäisestä komppaniasta kuoli neljä miestä ja kolme haavoittui.

Hieman myöhemmin todennäköisesti samat koneet pommittivat Koveroa. Koneet pudottivat kuusi suurta pommia sekä noin 200 pikkupommia. Suurista pommeista kaksi ei räjähtänyt. Myös Kuuksenvaaraa pommittettiin pienillä sirpalepommeilla.

Samalla, kun koneet kääntyivät pois Ilomantsista, erosi muodostelmasta yksi kone, joka lensi Ilomantsinjärven ylitse länteen yhden miehen hypätessä koneesta laskuvarjolla järven luoteispuolelle. Aluksi ei kuitenkaan tietoon tahdottu uskoa, vaikka ilmoituksia tuli monelta eri taholta.

Väinö Keränen oli joulupäivänä teetämässä pahvitelttaa suojaksi ilmatorjuntamiehille suunnitelleen nykyisen Parpein Pirtin paikkeilla. Pommituksen mentyä ohi hän huomasi laskuvarjohypyn. Keränen juoksi kiireesti rajavartioston taloon kertomaan eversti **Ekhholmille** havaintonsa.

- Huhuja ei saa levittää. Oletteko nähnyt unta, ärähti eversti.

- Vastasin tähän, etten ole kolmeen kymmeneen vuoteen nukkunut seisaallani. Eversti uskoi lopulta ja lähetti partion paikalle katsomaan, kertoo Väinö Keränen kirjassaan "Rajavaappeli".

Puolen yön maissa vänrikki Korhosen partio otti kiinni laskuvarjohyppääjän, joka oli koneen radisti. Tämä kertoi huomanneensa, että polttoainetankkiin ammutusta reiästä oli alkanut virrata bensiiniä koneeseen, joten hän oli päättänyt hypätä alas.

Sankarit siunattiin

Tapaninpäivänä suoritettiin ilomantsilaisten kaatuneitten hautaus evankelisluterilaisten ja ortodoksisen kirkon välimaastoon perustetulla sankarihautausmaalla. Pastori **Paul Sonny** vihkii hautapaikan, ja pastori Ervola toimitti ruumiiden siunauksen. Kunniajoukkueena oli vänrikki **Valkeapää** ja 20 miestä Erillinen Pataljoona 11:stä. Haudatut olivat: **Hattunen L.**, **Möhkö, Vlasof Pekka**, **Liusvaara, Pussinen Eino**, **Melasselkä, Penttinen Toivo**, **Möhkö, Kärkkäinen Reino**, **Kivilahti, Nissinen Eino**, **Marjoavaara ja Taipale Onni**, **Naarva**.

Lähde: Ilomantsin sotahistoriantyöryhmän Internetsivut ja Viljo Vestmanin kooste. Väinö Keränen kirja "Rajavaappeli".

ASEMA- JA SISSISOTAA KALLIONIEMESTÄ KÄSIN

Talvisodassa Koitajoen Kallioniemessä taistellut XIII/KT-Pr:n ensimmäisen komppanian neljännen joukkueen johtaja, silloinen vänrikki ja nykyinen professori **Viljo Holopainen** muistelee, että rintama vakiintui joulun jälkeen asemasodaksi. Vihollinen oli kärsinyt ensimmäisten sotaviikkojen aikana niin suuria tappioita, että sen hyökkäysintento laimeni.

- Osuutensa tähän oli myös ankaralla talvella, johon se ei ollut riittävästi varustautunut. Ehkä se myös oli harkinnut, että ratkaisu oli helpommin saatavissa aikaan muualla kuin Ilomantsin erämaissa ja keskittyi hyökkäystoimiin Kannaksella, Summassa, Taipaleessa, Pitkärannassa ja Kollaalla, toteaa Holopainen.

Parissavaarassa majoileva vihollinen ei kuitenkaan päästännyt rasvoja jäätymään isojen pyssyjen putkissa.

- Vihollisen tykki- ja kranaattituli oli linjoillamme jokseenkin jokapäiväinen ilmiö. Vähitellen oli metsä paikoin niin runneltu, että vain katkottujen runkojen tyngät töröttivät pystyssä.

Holopaisen mukaan Kallioniemen lohkolle ajoittain sijoitettua suomalaisten tykkijoukosta vihollisen ei tarvinnut pelätä.

- Se oli enimmäkseen hiljaa joko ammusten puutteen tai tykkien korjaamisen vuoksi. Niinpä vihollinen kävi yhä rohkeammaksi. Tähtystyspaikallamme näkyi selvästi, kuinka sen tykit olivat Parissavaaran aukean laidassa putket suunnattuna linjoillemme. Sieltä niillä täryteltiin suora-ammuntatulta ilman, että saatoimme tehdä mitään, kirjoittaa Holopainen.

Joulukuun 27. päivänä levisi tieto, että pataljoona aiotaan irrottaa reservipataljoonaksi Ilomantsin kirkonkylään.

- Komppanianpäälliköt ilmoittivat, että me halutaan pysyä asemissamme, joita - samoin kuin majoitusoloja - oli huomattavasti paranneltu. Asia jäi sikseen, vaikka Riitesuon pataljoonan upseerit kävivätkin joulukuun 30. päivänä tutustumassa maastoon vaihtosuunnitelmien merkeissä, kertoo Holopainen.

Vänrikki Holopainen oli tuolloin Mikkelissä Päämajan järjestämällä sissijohtajakursilla.

- Suomen sodanjohto piti tärkeänä sissitoiminnan vahvistamista. Kurseille osallistui eri rintamalla, muun muassa Suomussalmella ja Kuhmossa jo paljon kokemusta saaneita partiojohtajia, joten kurssi muodostui antoisaksi tiedon ja kokemusten vaihtotilaisuudeksi, kertoo Holopainen.

Ahkeraa partiointia

Kallioniemen suunnasta lähetettiin useita partioita jo ennen joulua Koitajoen itäpuolelle. Vänrikki Holopainen johti vuodenvaihteessa 13 sotamiehen partiota, joka tiedusteli Kallioniemi - Lehtovaara ja Särkkä - Käenkoski välisellä alueella. Helmikuussa partiomatka suuntautui Ilajanjärvelle.

- Näistä matkoista ei ole mitään erityistä kerrottavaa. Pääasiallinen "saalis" oli tie-

tojen kartuttaminen vihollisen liikkeistä ja tieyhteyksistä, Holopainen kertoo.

Vänrikki **Martti Tirkkosen** 13 sissin partio eteni 19. päivänä tammikuuta Särkän lossilta Käenkoskelle ja sieltä edelleen Lehtovaara - Hattuvaara tielle.

- Paluumatkallaan partio löysi vihollisen varmistusladun Kaitakeläsimä-järven läheltä, kohtasi vihollispartion ja ampui syntyneessä tulitaistelussa kuusi vihollista. Valitettavasti yksi omakin mies haavoittui leukaan tässä kahakassa, Holopainen kirjoittaa.

Hän kertoo, että sodan jatkuessa vihollinen pääasiassa pysytteli jo saavuttamissaan asemissa, mutta alkoi varmistaa entistä tehokkaammin tukikohtiaan sekä huoltoteitä.

- Partiot eivät helmi - maaliskuussa juuri antautuneet tulitaisteluun vihollisen kanssa, vaan tekivät sille jotakin muuta kiusaa, esimerkiksi asettamalla

niin sanottuja Kostiaisen laatikoita sen varmistus- ja yhteysladuille. Nämä "pyydykset", pienikokoiset laatikkomiinat, keksi Osasto A:n pioneeriupseeri luutnantti **L. Kostainen**, jonka mukaan ne myös saivat nimensä.

Holopainen korostaa, että partioitehtävissä käytettiin toistuvasti samoja, vapaaehtoisesti niihin ilmoittautuneita, hyviksi hiihtäjiksi ja ampujiksi tunnettuja miehiä.

- Partiomiesten kesken syntyi pian hyvä yhteisymmärrys ja poikkeuksellisen läheinen, toverillinen suhde. Menettelytavat ja työnjako kuhunkin tehtävään ryhdyttäessä suunniteltiin yhdessä. Näin jokaiselle muodostui selkeä kuva osuudestaan ja tehtävän suorittaminen kävi tottuneesti, kirjoittaa professori Viljo Holopainen.

Lähde:

"Riistavedeltä rintamalle" -kirja, Viljo Holopainen

ERÄRAATE
Ukkolantie 4, Joensuu
Puh. (013) 285 240

AKKU-
MESTARI
PALVELEVA
ASIAN-
TUNTAJAINE

Sinkkonen Oy
Akkumyynti ja -huolto
122 616 JOENSUU
Ukkolantie 4

• lämpö • vesi • ilmastointi

lämpökarelia oy

www.lampokarelia.fi

Satrapankatu 40, 80100 Joensuu
Puh. 0424 4751, Fax 0424 475 201

Neste Niinivaarantie
Niinivaarantie 101, Joensuu
Puh. (013) 138 333
Ark 6.30-20, la 8-20, su 9-15

Porokka
FOREST

**OUTOKUMMUN
KIVITEOLLISUUS KY**

Mustajoentie 9
83500 Outokumpu
Puh. 013-564 380
GSM 050 555 7177

S.A.L. ry

KARJALAN
PURKU-POJAT
Lylykoskentie 27, JOENSUU
www.karjalanpurkupojat.fi

0400 229 800
SOITA TAI TULE
KÄYMÄÄN

Hinauspalvelu 24h

KÄRRIPOJAT OY

0208-365 000

Alikersantiksi 25.6. ylennetty Markku Hiltunen vastaanotti valmentajaltaan Jarmo A. Tolvaselta Jaren tallin nyrkkeilijäpatsaan lomareissultaan Aronsalmen sillalla.

Kehän Sotilas: Markku Hiltunen

Juuan Urheilijoiden Jaren tallin yksi lupaavimmista kilparykkkeilijöistä Markku Hiltunen ylennettiin alikersantiksi 25.6.2009. Hiltunen suoritti kiväärilinjan aliupseerikoulun Kainuun Prikaatissa Kajaanissa. Markku Hiltunen aloitti armeijapalveluksensa 18-vuotiaana tammikuussa 2009. Hän on otellut viisi otelua raskaassa keskisarjassa ja raskaassa sarjassa osoittautuen erittäin kovaiskuseksi ja nopeaksi nyrkkeilijäksi. Viimeksi Aleksis Kiven päivänä 10.10 Oulussa Juuan teräsnyrkki sai jo ensi erässä yllätysvoiton Rovaniemen Reippaan kokeemmasta Jonne Kallosta.

Markku on ensimmäinen Jaren tallin kasvatti ja pysynyt mukana tauoista huolimatta tallin perustamisesta 2006 lähtien. Hän harjoittelee lomillaan ja myös armeijassa tähtäimenään ammattinyrkkeilijän ura. Markkun henkilökohtainen valmentaja-manageri Jarmo "Jare" Tolvanen pitää suojattiaan tallinsa yhtenä lahjakkaimmista nyrkkeilijöistä. Markkulla on taistelijan luonne ja hän on fyysisesti huippukuntoinen. Pituutta kehän sotilaalla on 186 cm ja painoa 89 kiloa.

Menestymistä armeijassa osoittaa 3200 metrin suoritus Cooperin testissä sekä kymmenen vuorokauden loma hyvin suoritettuna aliupseerikurssin jälkeen. Markku Hiltunen on kunnostautunut myös ammunta- ja ryhmätaitokilpailuissa. Tätä kirjoittaessa Markkulla ja hänen ryhmällään oli takanaan erinomainen

suoritus reilun 50 kilometrin maastomarssilta. Juuan Reserviläisten jäseneksi Markkun värväsi hänen valmentajansa reservin sotilasmestari Jarmo A. Tolvanen.

Sotilaiden Suomenmestari! Suomen Sotilasurheiluliiton vuotuiset kamppailupäivät pidettiin Säkylässä 15.9.-18.9.2009. Järjestäjinä toimivat Säkyllän varuskunta ja Porin Prikaati. Markku Hiltunen osallistui ensin vapaaotteluun. Se on otettu kamppailupäivien ohjelmaan vuodesta 2007 ja siitä on tullut suosituin laji.

19-vuotias juukalainen kohotasi loppuottelussa 17.9. C-sarjassa alle 93 kiloa Tuomas Mäkelän voittaen vastustajansa ensimmäisessä erässä luovutuksella. Markkulla ei ole aiempaa kokemusta vapaaottelusta, joten mestaruus tuli ensi yrittämällä. Jyrävällä voitollaan alikersantti Hiltunen lunasti lempinimensä "Tiger Tank". Monipuolisella urheilijalla Markku Hiltusella on nyt kolme SM-tason mitalia, sillä hän saavutti Suomenmestaruuskilpailuissa keihäänheitossa hopeamitalin 14-vuotiaana.

Sotilasurheiluliiton kamppailupäivien tuloksia:
Vapaaottelun kilpasarja alle 93 kg: 1. Alik Markku Hiltunen KajVU (Juuka) 2. Opp Tuomas Mäkelä KauVU
Nyrkkeilyn kilpasarja alle 91 kg: 1. Lnstm Jussi Jurvanen 2. Alik Markku Hiltunen KajVU (Juuka) 3. Alik Henri Tistelgren TurVU

Jarmo A. Tolvanen

Martat vas. Pirkko Kinnari, Sirpa Kankkunen, Eila Sihvonen ja Eija Hakulinen

VARUSMIESTEN VETERAANIKERÄYS KITEELLÄ

Lokakuun 1.päivänä saapui illansuussa Kiteelle P-K:n Prikaatin Reservialiupseerikoulun 43 oppilasta johtajana ylil Ville Vaittinen ja autonkuljettajana väep Antero Pennanen keräämään isommat asutuskeskukset. Keräyksen organisoivat maj evp Arvo Kinnari, joka on myös Kiteen Sotaveteraanien puheenjohtaja, apunaan paikallisoppaina 4 upseeria ja 3 reserviläistä. Keskustan ja lähialueiden lisäksi keräyskohteena oli myös Puhos.

Keräys suoritettiin innolla ja tarmolla tuottaen ennätystuloksen Kiteellä, 3502 euroa 30 senttiä. Tuotto tullaan jakamaan kaikkien kiteeläisten veteraanijärjestöjen kesken.

Keräysorganisaation puolesta lähti Prikaatiin suuret kiitokset ja erityiskehut oppilasjoukon toiminnasta. Kurinalainen ja huippuahkera ja -käytöksinen oppilasjoukko oli kunniaksi joukko-osastolle.

Hyvin ansaitun iltapalan kerääjille veteraanitalon pihalla valmistivat ja tarjoilivat Kiteen Martat.

Teksti Reijo Kohonen
Kuva Arvo Kinnari

Puheenjohtaja Raimo Liukku luovuttaa RUL:n vyön Tauno Tarkkoselle. Reserviläisten varapuheenjohtaja Pertti Varis kuuntelee puhetta.

KITEEN TAUNO TARKKONEN HUILIIN HALLITUKSESTA

Kiteen reserviläiskerhojen hallitusten kokouksessa muistettiin RUL:n vyöllä ylil Tauno Tarkkosta hänen pitkstä hallituskaudestaan. Tarkkonen liittyi Kiteen Reserviupseereihin 10.9.1957 ja on ollut hallituksen jäsenenä lähes koko ajan tähän asti parin kolmen vuoden lepovuoroa lukuun ottamatta. Puheenjohtajuuksia on kertynyt useita ja erittäin arvokasta on se tieto – taito sekä muisti asioista vuosien varrelta, huoltoupeerin organisaatiokyvyillä järjestelyt sujuvat varmasti.

Vaikka tämä oli Tauno Tarkkosen viimeinen hallituksen kokous on varma, että Tane on tiukasti toiminnassa mukana taustajoukoissa.

Kokouksessaan hallitukset suunnittelivat loppuvuoden tapahtumien työjaon 10.12 Joulutalulle, 13.12 ilma-aseamuntoihin ja 24-25.12 Sankarihautojen kunniavartioiden sovittiin uusien hallitusten järjestäytymiskokous tammikuun 11.päiväksi.

Kuva ja teksti:
Reijo Kohonen

RESERVILÄISTEN PALKAT NOUSEVAT HIEMAN

Kertausharjoituksiin osallistuvat reserviläiset saavat jatkossa hieman enemmän palkkaa sotilastaitojensa hiomisesta.

Puolustusministeri Jyri Häkämiehen päätöksellä reserviläispalkkojen yleiskorotus tulee voimaan lokakuun 1. päivänä 2009.

Reserviläispalkkaa maksetaan miehistöön kuuluvalla 54,05 euroa, aliupseerille 56,50 euroa ja upseerille ja erikoisupseerille 59,20 euroa päivältä. Lisäksi reservin kertausharjoitukseen kutsuttu asevelvollinen saa päivärahaa 4,40 (naiset 4,80) euroa päivältä. Vapaaehtoiseen harjoitukseen osallistuvalla asevelvollisella maksetaan vain päivärahaa.

Korotus toteutetaan puolustushallinnon nykyisten määrärahojen ja valtioneuvoston kehyspäätösten puitteissa.

Liiton varapuheenjohtaja Osmo Suominen on mukana neuvottelukunnassa.

ASEVELVOLLISUUDEN TULEVAISUUTTA SELVITETÄÄN

Puolustusministeri Jyri Häkämies asetti elokuun lopussa selvitysryhmän, jonka tehtävänä on yhteiskunnan näkökulmasta arvioida asevelvollisuusjärjestelmän toimivuuden turvaamiseen vaikuttavia kehityskulkuja sekä järjestelmän yhteiskunnallista vaikutavuutta nyt ja tulevaisuudessa.

Puolustusministeri on nyt asettanut selvitysryhmän työtä tukemaan laajapohjaisen neuvottelukunnan, jonka tehtävänä on antaa rakentavaa palautetta ryhmän työstä sekä pitää omat viiteryhmiänsä tietoisena työn etenemisestä.

Varapuheenjohtaja Osmo Suominen on reservin sotilasmestari. Myös Reserviläisliitto on edustettuna neuvottelukunnassa. Tehtävään nimettiin liiton esityksestä varapuheenjohtaja Osmo Suominen Piikkiöstä.

Neuvottelukunnan puheenjohtaja on hallituksen puheenjohtaja Risto Siilasmaa, joka toimii myös selvitysryhmän puheenjohtajana. Neuvottelukuntaan on nimetty edustajia eduskuntapuolueista, kansalaisjärjestöistä, asiantuntijaorganisaatioista ja elinkeinoelämästä. Neuvottelukunta kokoontuu puheenjohtajan kutsusta ja voi kutsua kuultavaksi asiantuntijoita.

Reservin ylennetyt 6.12.2009

Tasavallan presidentti on ylentänyt seuraavat reservin upseerit 06.12.2009

Majuriksi:

Niiranen Ari Henrik Liperi

Kapteeniksi:

Räsänen Unto Olavi Antero Liperi, Rätty Mika Joensuu.

Yliluutnantiksi:

Haring Tomi Juhani Joensuu, Honkanen Marko Tapani Joensuu, Hyttinen Seppo Juhani Joensuu, Kakkonen Kyösti Niilo Juhani Joensuu, Lehikoinen Kari Tapani Juuka, Leppänen Jorma Sakari Kontiolahti, Pesonen Erkki Matti Olavi Liperi, Ruotsalainen Esa Lassi Kalevi Kontiolahti, Tyynelä Jukka-Matti Kontiolahti.

Luutnantiksi:

Harinen Sami Tapio Joensuu, Hartikainen Timo Juhani Kontiolahti, Hyvönen Marko Petter Turku, Hämäläinen Ilari Tapio Rääkkylä, Jönhede Marko Mikko Juhani Joensuu, Kinnunen Jari Tapio Kontiolahti, Kuitinen Jussi Sakari Valtimo, Kukko Sami Antero Joensuu, Mutanen Heikki Petteri Liperi, Partanen Jukka Petteri Joensuu, Pussinen Joni Henri Kuopio, Summanen Aki Juhani Joensuu, Suomalainen Toni Petteri Kitee, Söder Aapo Antero Kontiolahti.

Sotilasläänin komentaja on ylentänyt seuraavat reservin aliupseeriston ja miehistöön kuuluvat 06.12.2009

Yliväapeliksi:

Saarelainen Ilpo Petteri Kontiolahti, Siponen Pentti Ilmari Lieksa, Veikkolainen Jukka Pekka Polvijärvi.

Väapeliksi:

Ilvonen Asko Pekka Joensuu, Koponen Arto Kalevi Liperi, Virolainen Pertti Olavi Joensuu.

Ylikersantiksi:

Akkanen Jarkko Tapani Joensuu, Kovalainen Tommi Petteri Kontiolahti, Käyhkö Marko Juhani Liperi, Leinonen Mika Juhani Joensuu, Pehkonen Mikko Uolevi Joensuu, Puronaho Tuomas Taneli Kesälahti.

Kersantiksi:

Autere Anton Viljami Joensuu, Frimodig Petri Tapio Liperi, Huttunen Seppo Olavi Joensuu, Hyttinen Risto Otto Juhani Joensuu, Ikonen Jari Tapio Joensuu, Karvonen Soile Hannele Outokumpu, Katajala Kimmo Juhani Joensuu, Kontturi Juha Martti Kontiolahti, Korhonen Juha Oskari Kontiolahti, Käyhkö Veli Heino Kesälahti, Leppänen Juha Heikki Kontiolahti, Mikkilä Pauli Veikko Johannes Joensuu, Mäkisalo Marko Teppo Liperi, Nygren Sami Petteri Polvijärvi, Piironen Tuomo Eemeli Kontiolahti, Pirinen Heikki Antero Juuka.

Alikersantiksi:

Suomalainen Hannu Kalevi Kontiolahti, Tolvanen Tuula Hannele Joensuu, Turunen Marko Tapani Joensuu, Vatanen Timo Pekka Juhani Joensuu, Veikanmaa Jani Tapani Juuka, Viertola Mika Jarmo Olavi Kitee, Väänänen Jari Kalevi Joensuu.

Korpraaliksi:

Gröhn Juha Henrik Juuka, Heikkinen Mikko Juhani Kontiolahti, Hoskonen Jaakko Aleks Joensuu, Immonen Jukka Pekka Joensuu, Jormalainen Tomi Juhani

Joensuu, Junninen Paavo Pekka Outokumpu, Kekki Jarmo Mikko Oskari Joensuu, Kinnunen Pasi Tapani Joensuu, Korhonen Juha Petri Kontiolahti, Koski Niklas Joensuu, Kuosmanen Risto Sakari Kontiolahti, Lehikoinen Juha Tapani Joensuu, Lipponen Kuisma Sulevi Joensuu, Litmanen Lasse Tapani Joensuu, Martikainen Mika Antero Kontiolahti, Myyry Timo Taito Kontiolahti, Nissinen Jonna Annika Outokumpu, Nousiainen Jarkko Sakari Kitee, Ovaskainen Janne Ensio Juuka, Pakkanen Ari Asko Tapio Kuopio, Pekkinen Tomi Tapani Joensuu, Piironen Petri Santeri Tohmajärvi, Ryyänen Marko Tapani Joensuu, Saukkonen Joni Ilmari Joensuu.

Tasavallan presidentti on ylentänyt reservissä seuraavan puolustushallinnossa työskentelevän henkilön 6.12.2009:

Yliluutnantiksi (res)

Kimmo Heikki Olavi Vänskä

Maavoimien komentaja on ylentänyt reservissä yliväapeliksi ja antanut yliväapelin palvelusarvon 6.12.2009 lukien:

väapeli (res) Kauko Arvi Juhani Hilkkö

Pohjois-Karjalan Prikaatin komentaja on antanut väapelin palvelusarvon 6.12.2009 ylikersanteille:

(res) Jani Tapani Pesonen, (res) Jukka Erik Porkka.

Liiton puheenjohtajisto kenraali Ari Puhelaisen vieraana

Reserviläisliiton johto tapasi uuden komentajan 12.10. Pääesikunnassa järjestettyyn tapaamiseen osallistui puheenjohtaja Markku Pakkanen, varapuheenjohtajat Osmo Suominen, Pirjo Koponen ja Esko Raskila sekä toiminnanjohtaja Olli Nyberg. Tilaisuudessa vaihdettiin kuulumisia puolin ja toisin sekä keskusteltiin ajankohtaisista asioista.

Asialistalla oli myös Eduskunnan käsittelyssä parhaillaan oleva aselakiesitys. Kenraali Ari Puheloinen kertoi Puolustusvoimien antaneen esityksestä lausuntonsa

keväällä. Puolustusvoimat oli tuonut esiin mm. reserviläisten tarpeen harjoitella ammuntaa säännöllisesti ja esittänyt tätä aseluvan yhdeksi myöntämisperusteeksi. Saman esityksen on tehnyt Reserviläisliitto.

Puheenjohtaja Markku Pakkanen toi keskustelussa esiin huolensa veteraanien perinteen vaalimisesta tulevaisuudessa. Pakkanen mukaan Reserviläisliitto on valmis kantamaan isoakin roolia perinnetyössä mikäli toiminnan rahoitus saadaan hoidettua. Yhtenä vaihtoehtona on rahoittaa perinnetyötä osin julkisista varoista.

Lotat vapauttivat noin 100.000 miestä rintamalle.

Lottien historiaprojekti päättyy

Lähes neljännemiljoona lottaa teki sodan aikana työtä Suomen hyväksi. He laittoivat ruokaa armeijan yksiköille, hoitivat haavoittuneet sekä pesivät ja pukivat kaatuneet. Kotirintamalla he päivystivät ilmavalvontatorneissa, hoitivat potilaita sotilassairaloissa ja toipilaskodeissa, huolehtivat siirtoväestä kuljetusten aikana jne. Joka tehtävään löytyi joku lotta.

Tätä työtä ei synnytetty tyhjästä. Vuonna 1918 perustettu Lotta Svärd -järjestö oli ennen sotia kouluttanut jäseniään muonittamaan, lääkitsemään ja varustamaan mm. suojeluskuntien harjoituksissa. Lisäksi järjestö oli kerännyt mittavan varallisuuden järjestämällä myyjäisiä ja muonittamalla urheilutapahtumia.

On arvioitu, että lotat vapauttivat sotavuosina noin 100.000

miestä maanpuolustustehtäviin. Vuonna 1944 solmitun välirauhansopimuksen myötä Lotta Svärd -järjestö lakkautettiin. Saman kohtalon koki Suojeluskuntajärjestö.

Suomen Lottaperinelliiton suurhanke, suomalaisen lotan historia käynnistyi vuonna 1999. Kolmen aiemmin julkaistun teoksen lisäksi nyt on ilmestynyt Lotta Svärd - Käytännön isänmaallisuutta -kirja. Maritta Pohlsin ja Annika Latva-Äijön laatima teos päättää Lottien historiahankkeen.

Reserviläisliiton jäsenet voivat tilata 450-sivuisen, runsaalla kuvituksella varustetun ja kovakantisen Lotta Svärd - Käytännön isänmaallisuutta -kirjan hintaan 30 euroa. Hintaan lisätään 8,50 euroa postituskuluja. Teoksen kirjakauppahinta on lähes 46 euroa.

Talvi ei välttämättä yllätä!

Testivoittajan älykäs neliveto on kuin tehty Suomen oloihin.

CR-V on jo pitkään ollut Suomen suosituin maasturi. Ja ihan syystä, CR-V nimittäin päihittää pahimmat kilpailijansa vuodesta toiseen erilaisissa testeissä. Kiitosta saa mm. CR-V:n älykäs Real Time -neliveto, joka toimii kun pitoa todella tarvitaan ja säästää polttoainetta sekä lisää ketteryyttä kaupungissa. Monipuolisesti muunneltavia, avaria sisä- ja tavaratiloja arvostetaan erityisesti perheikätyössä ja harrastuksissa. Ylellinen varustus ja laadukkaat materiaalit tarjoavat puolestaan mukavuutta ja viihtyisyyttä. Tule koeajolle tutustumaan Real Time -nelivedon toimivuuteen!

Katso lisätietoja ja varaa koeajo lähimmältä jälleenmyyjältä cr-v.honda.fi

CR-V 2.0 Elegance, autoveroton hinta 26.350 €, autovero 9.729,35 €, kokonaishinta 36.079,35 € + toimituskulut 600 € = **36.679,35 €**. EU-keskikulutus 8,1 l/100 km, CO2-päästöt 192 g/km.

AUTOTALO HARTIKAINEN
WWW.HARTIKAINEN.COM

Paikkakuntasi Honda-miehet:
Hannu Toivanen puh. 0400 765 650
Petri Ratinen puh. 0400 793 355

Pamilonkatu 31, 80130 JOENSUU • Avoimna ma-pe 9-17, la 10-14.
Varasat: 0400 334 922, Huolto: 0400 334 933, Automyynti: 0400 334 911, 0400 334 966

Sakari Takala (vas.), Leena Gröhn Dimov ja Kalle Pölönen suunnittelemassa ohjelman kulkua.

METSÄKIRKOSSA ENNÄTYSYLEISÖ KITEELLÄ

Kiteen reserviläiskerhojen ja Kiteen ev.lut. seurakunnan yhteistyössä järjestämä metsäkirkko kokosi Hutsin hämyiseen suppaan ennätyselliset 117 henkeä.

Metsäkirkko sai alkunsa v. 2001 reserviläiskerhojen hengellisen toimikunnan aloitteesta. Tilaisuuden alussa talousneuvos, yllil Kalle Pölönen kertoi tunnelmista, kun toimikunta oli suunnittelemassa paikan päällä tapahtumaa 11.päivä syyskuuta. WTC- uutinen yllätti heidän siellä ollessaan.

Kynttilälyhdyt ja suuri nuotio valaisivat pimenevää iltaa, tunnelma oli rauhaista ja harras.

Kirkkoherra Sakari Takalan johdolla kanttori Leena Gröhn Dimovin säestäessä matkaharmonilla laulettiin muutama virsi. Puheessaan Takala totesi leikkisästi, että tuolla läheisellä pellolla on soinut toinen virsi. Siellä meni samaan aikaan runsaan koirajoukon koulutustapahtuma ja haukku sen mukainen.

Kirkkoherra, ltn Takalalle tämä metsäkirkko oli virassa ollessa viimeinen, hän jää eläkkeelle vuoden alussa, mutta on varmaankin käytettävissä näihin tapahtumiin.

Lopuksi paistettiin makkaraa ja juotiin mehua leppoisan seurustelun ohessa. Todettiin, että metsäkirkko on saanut suuren suosion ja jatkumoa riittänee.

Kuva ja teksti:
Reijo Kohonen

Maanpuolustuskeskus

Pohjois-Karjalan Maanpuolustuspiiri

MPK järjestää vuosittain noin 1400 erilaista koulutustapahtumaa reserviläisille ja muille omien valmiuksiensa kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi kiinnostuneille suomalaisille. Käytännön järjestelyistä vastaavat alueelliset maanpuolustuspiirit, Ilmapuolustuspiiri ja Meripuolustuspiiri. Tutustu valikoimaan ja valitse itsellesi sopivat kurssit.
Tarkemmat kuvaukset ja ilmoittautuminen: www.mpkky.fi

Vuonna 2010 tapahtuu:

RESERVILÄISET

PIMEÄTAISTELU, Kontioranta 19.-12.2.

PIONEERIKOULUTUS, Kontioranta, 5.-6.3. ja 9.-10.4.
(tämän päivän miinnoittaminen taistelulentäällä: sirote miinoitteet)

UMPIHANKI-jotos, Sotinpuro 12.-14.3.
(ryhmä-, itkk-, tarkkiv ja sinkoammuntoja)

SISSIAMPUMALEIRI, Hiienvaara, 26.-28.3.
(2 ylläkköammuntaa, 2 sissipolkua, kvkrh:n suoraammunta)

ITKK-KURSSI, 16.-17.4. Kontioranta ja 24.-25.4. Sotinpuro

POLKUPYÖRÄJOTOS PYYMÄEN PYRÄYS 14.-16.5., Kontioranta
(kolmihenkinen partiointi)

TAISTELIJAN TAITOT, 21.-22.5. ja 11.-12.6.
(mm liikkuvaan maaliin ammunta pistoolilla ja rklä)

JUUAN RESERVILÄISJOTOS 5.-6.5., Juuka

MAINARIN MELONTA 7.8., Outokummun Erä- ja luontokeskus (vesistöseikkailu koko perheelle)

TARKKA-AMMUNNAN PERUSKURSSI 20.-21.8., Kontioranta

AMMUNNANJOHTAJAKURSSI 21.-22.8., Kontioranta

RESERVILÄISTEN AMPUMAPÄIVÄ, 22.8., Kontioranta
(ampumatäitötestit: pistooli + rk ja oheisammunnat tarkkiv ja haulikko)

JOUKKOMUONITUS, TARKKA-AMMUNNAN JATKOKURSSI 3.-5.9., Sotinpuro

MUUT

VÄESTÖNSUOJAHARJOITUS TALOSUSOJA 2010 26.-27.2., Outokumpu, rajoitettu määrä vapaaehtoisia

MAASTOTAIDOT, toukokuussa, Hiienvaara, (naiset ja tytöt > 10v)

MAASTOTAIDOT 4.-5.9., Sotinpuro, 8-12 vuotiaat

KARPALO 2010, 11.-12.9., Kontioranta, perheet (lapset > 7v)

JOHTAMISEN JA KOULUTTAMISEN KURSSIT 1.10.-28.11., Kontioranta, kaikille

EVAKUOINTIHARJOITUS 17.-18.11., Liperi tai Kontiolahti
rajattu määrä vapaaehtoisia

LISÄTIETOJA KURSSEISTA: www.mpkky.fi

sekä kurssien johtajat ja piiritoimisto

- Piiripäällikkö Ahti Korhonen 040 565 5578
sähköposti: ahti.korhonen@mpky.fi

MPK:n verkkosivut on uudistettu

MPK:n sähköinen koulutuskaulenterit ja kotisivut uudistettiin marraskuun lopussa. Piirien ensi vuoden koulutustarjonta on julkaistu ja piirit ovat avanneet uudet kotisivunsa. Sivujen osoite säilyi samana (www.mpkky.fi).

Kursseille voi jatkossakin ilmoittautua verkossa suoraan sähköisestä koulutuskaulenterista. Kurssinjohtajat ja kouluttajat voivat avata kursseilleen sähköisiä työtiloja ja keskustella. Kouluttajat saavat uuden järjestelmän myötä käyttöönsä sähköisen oppimateriaalipankin.

Piirien kotisivujen ulkoasu uudistuu. Sivujen osoite on edelleen muotoa www.mpkky.fi/piiri. Sivuilla on tietoa muun muassa piirin koulutustarjonnasta sekä KOTU-yksikön toiminnasta.

Uuden järjestelmän myötä MPK:n piiritoimistot ja kurssinjohtajat saavat käyttöönsä uusia työkaluja kurssien markkinointiin ja kurssien oppilaiden tavoittamiseen. MPK:n hallintopäällikkö

Perti Ruotsalainen toivoo, että kaikki MPK:n toiminnassa mukana olevat käyvät tarkastamassa omat henkilötietonsa ainakin postiosoitteen, matkapuhelimen ja sähköpostiosoitteen osalta.

Ruotsalainen kertoo, että henkilötiedot voi käydä tarkastamassa MPK:n verkkosivuilla kirjautumalla koulutusjärjestelmään. Kirjautumisessa käytettävät käyttäjätunnus ja salasana säilyvät entisellään.

Mikäli käyttäjätunnus ja salasana ovat unohtuneet, järjestelmä lähettää uudet tunnukset henkilötiedoissa olevaan sähköpostiosoitteeseen. Jos sähköpostiosoite on vanhentunut tai se on unohtunut, henkilön tulisi ottaa yhteyttä lähimpään piiritoimistoon.

POHJOIS-KARJALAN VAPAAEHTOISEN MAANPUOLUSTUSKOULUTUKSEN YHTEISTOIMINTARYHMÄ

Pohjois-Karjalaan perustettiin vapaaehtoisen maanpuolustus- koulutuksen yhteistoimintaryhmä 18.8.2008. Vastaavanlaiset ryhmät on perustettu vuosien 2008-2009 aikana kaikkiin

Suomen maakuntiin. Ryhmän päätehtävänä on ohjata ja koordinoita vapaaehtoisen maanpuolustus- koulutuksen toteuttamista maakunnassamme. Toiminta tukee erityisesti Poh-

jois-Karjalan valmiusryhmän työtä sekä Pohjois-Karjalan maanpuolustuspiirin koulutuksen toteuttamista.

Ryhmään kuuluu puheenjohtaja, sihteeri ja seuraavien toimijoiden edustajat ja heille erikseen nimetyt varaedustajat: PKARALTSTO alueupseeri maj Arto Jeskanen (1.1.2010 alkaen), PKARPR yhteysupseeri kapt Jukka Päivinen, P-KR yhteysupseeri ylil Markku Hassinen, Pohjois-Karjalan maanpuolustuspiiri piiripäällikkö Ahti Korhonen, Pohjois-Karjalan Reserviläispiirien toiminnanjohtaja Ari Eskelinen, Itä-Suomen lääninhallituksen (tulevan AVI -viraston) pelastusosasto pelastusylitarkastaja Kullervo Lehikoinen, Pohjois-Karjalan pelastuslaitos valmiuspäällikkö Markus Viitaniemi, poliisi läänin poliisiylitarkastaja Jorma Issakainen, TE-keskus lakiasianpäällikkö Matti Koponen, Pohjois-Karjalan Reserviupseeri- piiri puheenjohtaja Harri Norismaa, Pohjois-Karjalan

Reserviläispiiri puheenjohtaja Jorma Huttunen, Karjalan Poikien Kilta ry puheenjohtaja Pekka K. Vatanen, Naisten Valmiusliitto Tiina Toivola, sotilaskotitoiminta Helena Säppi ja SPR valmiuspäällikkö Esa Pääkkönen. Ryhmän puheenjohtajana toimii Pohjois-Karjalan Aluetoimiston päällikkö evl Jouni Mattila ja sihteerinä MPK koulutus- päällikkö Inka Venho. Inkan lähdettyä muihin tehtäviin Tuusulaan, valitaan hänen tilalleen uusi sihteeri ryhmä seuraavassa kokouksessa helmikuussa 2010.

Yhteistoimintaryhmä on koostunut tähän mennessä neljään kokoukseen ja käynyt tutustumassa kahteen eri harjoitukseen maasto-olosuhteissa. Vuoden 2009 toiminnan pääteema on ollut perehdyttää ryhmän jäsenet PV:n ja MPK:n antamaan vapaaehtoiseen maanpuolustus- koulutukseen ja siihen liittyvään normistoon sekä muuhun ohjeistukseen. Tavoitteena on ollut tehdä tunnetuksi ryhmän tehtäviä ja roolia Pohjois-Kar-

jalassa, johon liittyy myös tämä artikkeli. Ensi vuoden aikana pyrimme saamaan myös ryhmän jäsenten ja heidän edustamien tahojen kautta uusia esityksiä vapaaehtoisen maanpuolustus- koulutuksen kehittämiseksi maakunnassa, erityisesti koulutustarjonnasta ja samalla osallistujakunnan laajentamiseksi eri kurssi- ja koulutustapahtumiin. Odotamme siis teiltä kaikilta hyviä ideoita vapaaehtoisen maanpuolustus- koulutuksen ja -toiminnan kehittämiseksi yllä mainittujen henkilöiden kautta.

Tiedotamme toiminnastamme myös tämän lehden ensi vuoden numeroissa. Lopuksi haluan toivottaa kaikille maanpuolustus- kunnan ystäville oikein rauhaa Joulun odotusta ja hyvää alkavaa vuotta 2010!

Yhteistoimintaryhmän puheenjohtaja Aluetoimiston päällikkö Everstiluutnantti **Jouni Mattila**

NIINIVAARAN OPTIIKKA

Niinivaarantie 52, Joensuu, puh. (013) 229 941

AKEN OPTIIKKA

Kiteentie 10, Kitee, puh. (013) 415 010

Kun suru yllättää... surussa kanssasi

Joensuun Hautaustoimisto

Leo Vatanen Oy

Leo Vatanen

Yläsatamakatu 10, Joensuu
puh. (013) 223 633
fax. (013) 229 887
leo.vatanen@elisanet.fi

Päivystys: 0400 271956
www.leovatanen.fi

Jani Keijonen

Kauppakatu 19, Joensuu
puh. (013) 802 343

toimisto@leovatanen.fi

KIRJAT

ILOMANTSIN
RITARIPARTIO

Ilomantsin mottitaistelu kesällä 1944 oli Neuvostoliiton viimeinen suuri hyökkäys Suomea vastaan jatkosodan aikana. Hyökkäyksessä oli tavoitteena päästä Suomen sisämaahan johtaville teille ja Kannakselle juuttuneiden linjojen taakse. Mannerheim määräsi kenraalimajuri Raappanan vastaamaan suomalaisten joukoista, ja linjojen taakse lähetettiin useita päämajan kaukopartioita.

Esa Sirénin romaani *Ilomantsin ritari* kertoo tosipohjaisen tarinan Osasto Kuismaseen kuuluneista rohkeista suomalaisista kaukopartiomiehistä, joiden tehtävänä oli tiedustelu ja tuhoaminen.

- Kimmokkeen aiheeseen sain ritarisissi **Heikki Nykäsen** tekemästä kaukopartiorekkestä Lylynkankaan maisemiin. Hän kertoi minulle retkensä vaiheista, joista otin tapahtumia mukaan romaanini juoneen. Nykänen tuhosi muun muassa ammuslasteja estäen näin moteissa olleita vihollisia saamasta ammus- ja kranaattitaidennystä. Romaanissani liikutaan samoissa merkeissä, Esa Sirén kertoo.

Kirjassa luutnantti **Kalle Nykäsen** partio lennätetään Mekrijärveltä Vegarusjärven pohjoispuolelle. Nuoresta iästään huolimatta Nykänen on yli sadan partioreissun karaisema, kokenut ja menestynyt sissijohtaja, alansa ehdotonta huippua. Hänen miehensä ovat samaa maata. Aluksi epäonni tuntuu vainoavan partiota, joka saa vielä vihollisen kannoilleen. Mutta mikään ei estä tehtävän suorittamista. Elokuun öinä Nykäsen porukka tuhoaa siltoja, kalustoa ja ammuksia, venäläisten kaatamisesta puhumattakaan.

Tulokset vaativat myös uhrauksia. Lopulta, kahtia jakautuneen partion päästyä taas vaivoin yhteen, sissit aloittavat pitkän ja vaikean kotimatkan.

Vuonna 1948 Kouvolassa syntynyt Sirén työskentelee jääkiekkovalmentajana Italiassa. Hänen kiinnostuksensa sotakirjallisuuteen heräsi jo koulupoikana. Aiheen kiehtovuutta lisäsi se, että isä oli kulkenut pitkän sotatien Kiestingin, Uhtuan ja Sallan suunnalla. Sirénin aikaisempina vuosina ilmestyneet romaanit ”Iskujoukkue”, ”Sissien tulimarssi”, ”Sissiväpeli Rusa” ja ”Verinen tie” ovat olleet myyntimenestyksiä. Eikä ihme, sillä esimerkiksi ritariation tarina pitää lukijan otteessaan ensimmäiseltä sivulta lähtien. Kirjoittajalla on hallussaan sekä luonnonkuvaus että sähköä toiminta. Ja nimenomaan toimintaa Karjalan korpimaisemissa Ilomantsin ritariation riittää.

*Esa Sirén:
Ilomantsin ritariation,
319 sivua.
Gummerus Kustannus Oy.*

ARMAS HÄRKÖNEN

Valde Hämäläinen:
RIVIMIEHENÄ TALVISODAN
SUMMASSA

Kirjan kirjoittanut vänrikki Valde Hämäläinen osallistui talvisotaan JR 7:n panssaritorjuntajoukoissa. Hämäläinen piti päiväkirjaa, johon kirjoitti sotakokemuksiaan. Hän kertoo elämästä kossussa kranaattikeskitysten lakkaamista odotellen, kylmyydestä ja sekasortoisista taisteluista.

Hämäläinen ei ole kirjassaan unohtanut huumoria, jolla kevennettiin tunnelmaa tukalissa tilanteissa.

Valde Hämäläisen joukkue kunnostautui Summan ja Viipurin taisteluissa tuhoamalla tai vaurioittamalla 90 panssarivaunua.

Vihollinen ampui alueelle ympärivuorokautisesti rumputulta, joten henkijääminen oli ihme.

Kirjaa voidaan pitää harvinaislaatuena ja omakohtaisena kertomuksena talvisodan 105 päivästä.

*162 sivua
Koala-Kustannus*

Valde Hämäläinen &
Tuomo Hämäläinen:
SIIRANMÄEN PÄIVÄKIRJA
Etulinjassa 1941-1944

Valde Hämäläinen jatkoi kirjassa siitä mihin edellisessä sodassa oli jäänyt. Vuotta aikaisemmin panssaritorjuntaporukka oli tuhonnut uskomattomat 90 panssarivaunua kahdessa kuukaudessa.

Tammikuussa 1942 siirryttiin aseisiin Siiranmäelle ja kesäkuun 1944 raskaissa taisteluissa Hämäläinen haavoittui vakavasti. Sota oli hänen osaltaan ohi.

Sankariksi ei itseään pidä. Oikeiksi sankareiksi hän luki ne, jotka eivät palanneet kotiin.

Hämäläisen päiväkirja julkaistaan nyt ensimmäistä kertaa. Mukaansatempaavat päiväkirjamerkinnot ja tarkat havainnot vievät lukijan suoraan etulinjaan.

*272 sivua
61 kuvaa
Koala-Kustannus*

TOIMINTAKALENTERI

TAMMIKUU

1.1.	Prosenttiammunta alkaa	Yhdistykset
8.1.	Kotiuttaminen	P-KR/ PKARPR
11.1.	Palvelukseen astuminen 1/10 saapumiserä	P-KR/ PKARPR
12.1.	RES- ja RU -piirihallitusten 1. kokous	Eno
15.1.	Toimintalomakkeet piiriin	Piiritoimisto
19.1.	YT-toimikunnan 1. kokous	Joensuu
23.1.	Piirin ilma-asemestaruuskilpailut	Kontiolahti
31.1.	RU- ja RES -piirimitaliesitykset piiriin	Piiritoimisto
31.1.	Vuoden Reserviläinen -esitykset RES -liittoon	Helsinki

HELMIKUU

6.2.	RESUL Talvikilpailu	Kontiolahti
9.2.	Piirien RU ja RES -työvaliokuntien kokous	Korsu
12.2.1.1.	KARJALAN POJAT 1/2010 aineistopäivä Ilmoitushankinta: Povijärvi, Outokumpu, Rääkkylä, Liperi, Pyhäselkä	Päätoimittaja
13.-14.2.	RESUL Ampumahiihto	P-Pohjanmaa
15.2.	RES -mallyhdistysesitykset RES -liittoon	Helsinki
15.2.	Reserviläisliiton ansiomitaliesitykset piiriin	Piiritoimisto
19.2.	P-K:n Rajavartioston vala	Liperi
23.2.	RES- ja RU- piirihallitusten 2. kokous	Joensuu
24.2.	RES -palkitsemistoimikunnan kokous	Korsu
27.-28.2.	RESUL Pistooliampuhiihto	Etelä-Häme
28.2.	P-K:n Prikaatin vala	Kontiolahti ah-stadion

MAALISKUU

6.-7.3.	RESUL Talvijotos	Lappi
10.3.	KARJALAN POJAT 1/2010 ILMESTYY	
12.-14.3.	Operaatio Umpihanki	Sotinpuro
12.14.3.	RESUL Ilma-aseet	Keski-Suomi
13.3.	Talvisodan loppumisesta 70 vuotta	
13.3.	Veteraanikeräyksen teemapäivä	Koko maa
18.3.	Toiminnanjohtajien neuvottelupäivä	Helsinki

Seuraava lehti 10.3.2010

Aineiston jättö päätoimittajalle
viimeistään
perjantaina 12.2.2010

Armas Härkönen
Yliopistontie 1, 82900 ILOMANTSI
Puh: 050 3600 256
armas.a.harkonen@gmail.com

KARJALAN POJAT

ILMESTYMISAIKATAULU 2010

Lehti	Aineisto	Painoon	Ilmestyy
1/2010	pe 12.2.	pe 26.2.	ke 10.3.
2/2010	pe 14.5.	pe 4.6.	ke 16.6.
3/2010	pe 10.9.	pe 24.9.	ke 6.10.
4/2010	pe 19.11.	pe 1.12.	ke 9.12.

PIIRITOIMISTO

Ari Eskelinen
Kiikarikatu 7 A, 80160 JOENSUU
p. 0400-539 875
ari.eskelinen@luukku.com

KARJALAN POJAT

Pohjois-Karjalan reservipiirien ja Maanpuolustuskoulutus ry:n

Pohjois-Karjalan maanpuolustuspiirin tiedotuslehti

Päätoimittaja

Armas Härkönen (1.1.2010 alkaen)

Osoite:

Yliopistontie 1, 82900 ILOMANTSI

Puhelin:

050 3600 256

Sähköposti:

armas.a.harkonen@gmail.com

Piiritoimisto:

Toiminnanjohtaja:

Sähköposti:

Ari Eskelinen
ari.eskelinen@luukku.com
0400 539 875

Kotisivut:

www.pkreservi.fi

Sivunvalmistus:

Painotyö:

LiperLaser Oy, Liperi
Lehtisepät Oy, Pieksämäki

Karjalan pojat -lehden toimituskunta

RU

RES

RU

MPK ry

Päätoim.

Nettilehti

Tmja

Harri Norismaa, puheenjohtaja

Pauli Turunen

Ilkka Savolahti

Tarmo Nenonen

Ahti Korhonen

Armas Härkönen (1.1.2010)

Hannu Härkönen

Ari Eskelinen

Karjalan Pojat kiittää kaikkia tukijoitaan!

**Asianajotoimisto
Aki Pietarinen Oy**

Asianajaja, varatuomari
AKI PIETARINEN
Varatuomari
YRJÖ KAHELIN

Joensuu 013 748 808
Siltakatu 14 B 3 krs
Outokumpu 013 555 611
Koulukatu 2 2 krs

Liperi 013 652 610
Keskustie 3
Polvijärvi 013 631 610
Polvijärventie 14 2 krs

LEHTOSEN LIIKENNE OY

TEOLLISUUSKATU 6, 80100 JOENSUU 10, PUH. (013) 224493

EKO-AIMS

Lisätietoa:
eko-aims@eko-aims.com
ja www.eko-aims.com

**BROMAN
Group**

**JOUSTAVAA
OSAAMISTA!**
Tämänkin lehden
sivunvalmistus.

P. (013) 010 6666 086,
0500 577 173

**LIPER
LASER**

Tilintarkastus M. Haapalainen Oy

Malmikatu 5 B IV kerros
80100 JOENSUU
Puh./Fax (013) 226 391

CITYMARKET

8-21 **KAUPPAKATU** 8-18
www.citymarket.fi

K SUPERMARKET

Tavallista parempi Ruokakauppa

EVÄSKONTTI Niinivaarantie 74,
p. 256 6813

V.TORO KY

INTERSPORT

ERÄ-URHEILU

Kauppakatu 18 • Puh. (013) 227 211 • Avoinna ark. 9.30-18, la 9-15

JOENSUU

Silta- ja Kauppakadun kulmassa • Puh. (013) 120 520
Avoinna ark. 9.30-18, la 9-15

Maanpuolustuskoulutus

Pohjois-Karjalan Maanpuolustuspiiri

VAPPO

Luonnosta saa voimaa.

Vapo Timber Oy
www.vapo.fi

ISLO

ITÄ-SUOMEN LIIKUNTAOPISTO

Kalevankatu 8, 80100 Joensuu

Nordea

Pohjois-Karjalan Ammattiopisto

pkky.fi

JUUKA **NURMES**

JUKOLA

RAUTAVAARA **VALTIMO**

Asiakasomistajuus kannattaa
klikkaa ja liity: www.s-kanava.fi

PKO

Pohjois-Karjalan Aikuisopisto

pkky.fi

KARJALAINEN

PKS KotiVihreä

Valitse, niin muut eivät valitse puolestasi

Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
PL 141, 80101 Joensuu puh. (013) 2663 311

**Karjalaisen
Kulttuurin
Edistämisseätiö**

Porokylän

POROKYLÄN LEIPOMO OY

**Malja
isänmaalle!**

Maakunnan rakentaja
vuodesta 1984

**Rakennustoimisto
EERO REIJONEN OY**

PL 1 83101 LIPERI, Puh. (013) 651 905

REMONTTI-TIMPPA

RAKENTAMISEN JA SISUSTAMISEN
ERIKOISLIIKKEET PALVELEVAT

VÄRISILMÄ OUTOKUMMUSSA
Kummunkatu 18,
83500 OUTOKUMPU
Puh. (013) 561 701

RAUTANET POLVIJÄRVELLÄ
Yhdystie 2,
83700 POLVIJÄRVI
Puh. (013) 632 211

**Bonusta
pankki-
asioinnista.**

OP-Pohjola

Etua elämään. OP-Pohjola.
Pohjois-Karjalan
Osuuspankit